

Vägilase rõõmsad hetked

Eesti Päevaleht oli Dallases ajaloolise hetke tunnistajaks, kui Margus Hunt võttis vastu teate, et tema uus klubi on Cincinnati Bengals. lk 2-3

Rõivas: eaka hooldamist rahastage kinnisvaraga

Sotsiaalminister Taavi Rõivas leiab, et Andrei Hvos-tovi kirjeldatud Annleena loo lahenduseks oleks see, kui abivajaja kinnisvara üürile antaks. lk 10-11

Segane eksam

Täna teevad abiturientid emakeele lõpueksamit, kuid pole selgust, miks seda õigupoolest üldse tarvis on. lk 4

Loov Eesti leht
Tänase lehe vahel!

●●● Eesti Päevaleht

Eesti Päevaleht

HIND EESTIS 1,15 EUROT | VÄLISMAAL 2,10 EUROT | NR 83 | ESMASPÄEV, 29. APRILL 2013

ajaleht.epl.ee

TAMREX

KVALITEETSED TAMREXI TOOTED MÕISTLIKU HINNAGA!

AVAME
29. APRILLIL
UUE KAUPLUSE
PAIDES
Pikk tn 2

töökindad
art 44-386
12.90 €

päikseprillid
art TU54602
18.- €

kaitseprillid
art TU54600
12.- €

Hi-Vis kindad
art 44-387
16.50 €

Hi-Vis tööjakk
art 675-6618 (kollane)
art 675-5518 (oranž)
72.- €

Hi-Vis
tööpüksid
art 676-6618 (kollane)
art 675-5518 (oranž)
62.- €

hall poolkombe
art 672-1804
74.- €

töökindad
art 44-3626
2.90 €

turvakingad
art B118T
75.- €

must tööjakk
art 673-0404
62.- €

mustad
tööpüksid
art 674-0404
58.- €

Tamrexi tooteid iseloomustavad hea materjalide valik, toodete kasutusmugavus, funktsionaalsus, nutikus ja orienteeritus detailidele. Mõistliku hinna ja kõrge kvaliteedi taga on aastatepikkune pühendumine kliendi vajaduste kaardistamisele ja parimate lahenduste leidmisele. Tamrexi oma tootesarjast leiab head hinda ja kvaliteeti hindav klient töökindad, tööriided ja tööjalanõud, aga ka mitmed isikukaitsevahendid, suitsuandurid, efektiivsed tulekustutid, tuletekid, esmaabikomplektid jpm.

Hinnad sisaldavad käibemaksu 20% ja kehtivad kuni 31.08.2013 või kuni kaup on jätkub!

TAMREX OHUTUSE OÜ

Tel 654 9900 Faks 654 9901 e-post: tamrex@tamrex.ee www.tamrex.ee

TALLINN

Laki 5, Pärnu mnt 130, Katusepapi 35

TARTU

Aardla 114, Ringtee 37a

PÄRNU

Riia mnt 169a, Savi 3

RAKVERE

Pikk 2

VILJANDI

Riia mnt 42a

JÕHVI

Tartu mnt 30

VÕRU

Piiri 2

VALGA

Vabaduse 39

NARVA

Tallinna mnt 19c

HAAPSALU

Ehitajate tee 2a

PAIDE

Pikk 2

JUHTKIRI

Ühest kraavist teise kraavi

Kolme aasta eest vastu võetud ja praegu kehtiva põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse kohaselt tuleks alates 2014. aasta kevadest riigieksamite sooritamiseks saada nüüdse 20 asemel vähemalt 50 punkti. Aga võib-olla ei tule ka, sest haridus- ja teadusministeeriumi märtsikuise muudatusettepaneku järgi tuleks emakeele, matemaatika ja võõrkeele riigieksamite eduka sooritamise lävendiks kehtestada üks hindepall.

Selle, väljaspool haridusjuhtimise sügavusi liikuva inimese jaoks absurdset kõlava ettepaneku arutamise käigus on haridusjuhid nüüdseks jõudnud seisukohale, et riigieksamid võiks lahti harutada gümnaasiumi lõpetamise küsimusest. Lahtine on nende muutuste tuules ka küsimus, kas riigieksamid saavad siis edaspidi jääda täitma ülikooli sisseastumiseksamite rolli. Vastus „ei saa” paljudele ei meeldi, aga just säärast vastust kipub riigieksamite lahjemaks tegemine paraku nõudma.

Riigieksamid loodi 1996. aastal eesmärgiga saada õpilaste ning koolide õpitulemustest võrreldav ja objektiivne pilt. Ühtlasi hakati eksamitulemusi kasutama kõrgkooli sisseastumisel. Aastal 2001 kehtestati 20 punkti lävend, mis muutis riigieksamite sooritamise gümnaasiumi lõpetamise eelduseks, hoolimata kooli ja õpetajate hinnangust õpilase kohta.

Riigieksamitest
Sisuliselt tegelevad haridusjuhid praegu targa jutu varjus lati langetamisega.

Üle 15 aasta arendatud süsteemi lammutamise soovi põhjendab haridusministeerium nüüd sellega, et „eksamisüsteemile on erinevad nõuded, tulenevalt sellest, kas seda soovitakse korraldada võrreldava info kogumiseks ja asjaosaliste toetavaks tagasisideandamiseks või lõpetamis- ja sisseastumistestuste tegemiseks”.

See ei ole vale jutt, aga samal ajal ei tohi kindlasti unustada tähtsust, et riigieksamil saadud 20 punkti tähendab seda, et õpilane on omandanud ainult viiendiku koolis õpetatud materjalist. Isegi uus, matemaatika õpetajaid paanikasse ajanud 50-punktiline latt tähendaks, et eksami sooritamiseks tuleb vallata kõigest poolt aine materjalist. Muidugi pole õpetaja jaoks meeldiv, kui suur osa tema õpilastest riigieksamil läbi kukub, samuti pole haridusministeeriumi jaoks meeldiv, kui gümnaasiumi lõpetada suutvate õpilaste osatähtsus väheneb. Aga mis mõte või väärtus oleks gümnaasiumi lõputunnistusel, mille võib kätte saada ka nullteadmistega? Sisuliselt tegelevad haridusjuhid targa jutu varjus lati langetamisega selle asemel, et püüda kooliharidust sisuliselt paremaks teha. ●

REPLIIK

Euro pidurdab hinnatõusu

Nii eestlased kui ka lätlased püüavad sissetulekutelt Euroopa rikkamatele järele jõuda, üks ole? See omakorda tähendab, et hinnad peaksid mõlemas riigis kasvama kiiremini kui EL-is keskmiselt. Aga võta näpust, Läti aastainflatsioon oli märtsi seisuga 0,3% (EL-i riikidest oli see väiksem üksnes vaevlevas Kreekas), Eestis seevastu 3,8% (ainult Rumeenias oli suurem). EL-i keskmine oli 1,9%.

Erinevuse seletus on lihtne: Läti valitsus on viimase aasta jooksul teinud euro saamise nimel jõupingutusi Maastriichi kriteeriumite täitmiseks. Eesti on selle etapi juba läbiinud, meie valitsus hinnatõusu pidurdamiseks enam eraldi ei pinguta. Ent enam-vähem kindlalt võib ennustada, et kahe aasta pärast on Läti nagu Eestigi euroala inflatsiooni-liider. Inflatsiooni üle aasta-paari administratiivsete meetmetega kinni hoida ei saa. ● **Villu Zirnask**

Lk 10–11 Taavi Rõivas: pigem jäägu pärandus saamata kui eakas inimene hooldamata

U

UUDISED

TIIGRID MÄNGISID KAHE FINAALIS

Meie supertähe Margus Hundi klubi Cincinnati Bengalsi omanik on Mike Brown, kes võttis klubi üle oma isalt Paul Brownilt, kes selle 1966. aastal asutas. Cincinnati Bengals ei ole kunagi

gi võitnud Super Bowli, küll aga mängis 1980-ndatel kahel korral finaalis. Võistkonna maskott on mõistagi bengali tiiger, kelle nimi on Who Dey, võistkonna värvid on must ja oranž. **EPL**

Tagasihooldlik Margus Hunt tähistas NFL-i siirdumist suure tordi ja lähedastega

Margus Hundi õhtu Dallasess oli emotsionaalne. Ühelt poolt uus koduklubi ja rõõmupidu, teisalt jällegi hüvastijätt armsaks saanud kodulinnaga.

Telegramm

Aet Süvari
 Dallas

Dallase linn vajub hämarusse ja mähkub lämbesse öhtusoojusse, kui ruttan umbes tund pärast Margus Hundi nime NFL-i *draft* is mahahõikamist temaga kokku saama. Kui palljud pallurid kõndisid New Yorgis mööda punast vaipa kuulsa Radio City Music Halli, kus *draft* toimus, lasid end fotograafidel ja kaamerateel iga nurga alt pildistada ja filmida, siis Hunt eelistas jääda Dallasesse pere ja sõprade seltsi.

Päris glamuuri ei möödunud siiski ka tema õhtu. Dallasel südalinnas kõrguva noobi Omni hotelli kümnete suurte telekraanidega varustatud spordibaaris oli Hundile ja tema seltskonnale kinni pandud eraldi ruum. Pinevalt jälgisid Hunt, talle kodust külla sõitnud ema ja õde Kairi ning sõbrad ja meeskonnakaaslased, kuidas üks pallur teise järel uue kodumeeskonna külge kinnistati, kuid tema nimi ei kõlanud ega kõlanud. Kuigi enne *draft* i räägiti isegi võimalusest, et see võib juhtuda juba esimeses voorus.

Ega tea, mis Hundi hinges tegelikult toimus ja kui suur oli kivi, mis südamest langes, kui tema nimi lõpuks kõlas ja Cincinnati Bengalsi meeskond ta 53. valikuna endale sai.

Hunt kirjeldab oma tundeid ja mõtteid rahulikult ja vaoshoitult, kuigi näost särab vastu sulaselge rõõm. „Eks selle esimese vooruga oli nii, et mingil määral mul oli isegi hea meel, et mind ära ei valitud,” ütleb päevakangelane. „Esimese ringi palluritele langeb kaela suur koorem, pead pidevalt ennast tõestama ja heast küljest näitama,” teab Hunt. „Olen väga

õnnelik ja rahul sellega, kuhu ma sattusin.”

Lahkub Dallasest

Termomeeter näitab õues 26 soojakraadi. Texase jaoks on see tavaline aprilliohtu ilm, kuid Hundi uueks koduks saavas Ohios on samal ajal kõigest 11 kraadi sooja. Hunt ja tema sõbrad on joviaalses tujus. Laual ilutseb spetsiaalselt selleks sündmuseks valminud uhke tort, kõik võivad nüüd rahumeeles tähistada ajaloolist sündmust, et Eesti passiga noormees hakkab NFL-is mängima. Ühtlasi tähendab see neile kõigile ja ka Hundile endale, et varsti seisab ees hüvastijätt.

Kui Hunt omal ajal verinoorena Dallasesse tuli, et kergejõustikutreeneri Dave Wollmani käe all trennida, hakkas tal siin niivõrd meeldima, et ta oli valmis kasvõi ise ülikooli-

lus. Rääkisid veel reede hommikul nendega telefoni teel ja nad ütlesid, et nad suure tõenäosusega võtavad mu, aga neil olid ka muud plaanid,” räägib Hunt ja lisab, et ei ole siiski sugugi pettunud. „Võibolla oleks see mugavam olnud, poleks olnud vaja kolida, aga Cincinnati on ka hea meeskond, nad on noor tiim, kes on tõustel. Seal on hea kaitsesüsteem ja ka rünnakul on nad tublid,” kiidab ta uut koduklubi.

Ometi tunnistab Hunt, et Cincinnati huvi ei osanud ta üldse aimata. Kuigi meeskond oli temaga korra kohtunud ja Hunt ise oli oma ülikooli *pro day* l (päev, kus NFL-i skaudid sõidavad ülikoolidesse sealsete jalgpalluritega tutvuma) kokku puutunud Bengalsite kaitseliini treeneriga, nendib Hunt, et ta ei oleks osanud arvata, et peagi tema käe alla trennima suundub.

Bengalsid mängivad 4–3 kaitseformatsiooni, ülikoolis praktiseeris SMU tiim aga rohkem 3–4 formatsiooni. „Tunnen ennast selles hästi, mul ei ole sellega probleeme,” arvab eestlasest profijalgpallur ise. „Võibolla tuleb

osa asju ümber õppida, aga midagi väga drastilist selles ei ole.” Bengalsis ootab ees ka üks tuttav nägu – mängujuht Andy Dalton, kes varem mängis jalgpalli SMU suure rivaali Texas Christian University ridades.

Raske töö

Reede õhtul Hunt pikka pidu pidada ei saanud. Juba laupäeval tuli tal lennata Cincinnati uue meeskonna juurde, et kohtuda treeneritega ja tutvustada ennast meediale. Esimese pressikonverentsi andis

ta telefoni teel pärast *draft* i, nüüd ootab ees juba hoopis suurem meediahuvi, sest NFL-i mängijatest suuremaid staare on siin maal vähemalt sportlaste hulgas raske leida. Kuulsusega kaasnevat avalikkuse huvi ta ei pelga. „Olen sellega harjunud.”

Ülikooliõpingud on Hundi ühel pool. Nädalavahetuse ti hakkavad olema uue klubi minilaagrid, mis kestavad suveni. Juuli on vaba, juuli lõpus algab täie hooga ettevalmistushooaeg ja järgnevad laagrid. *Draft* i teises voorus valituna ei pea Hunt muretsema, et tema nimi ettevalmistushooaja lõpuks tiimi nimekirja alles ei jäägi.

Kõik see on veel erakordsem, kui arvestada, et tegelikult on Hunt jalgpalli mänginud kõigest neli aastat – see on peadpööravalt kiire tipu tõusmine. Mida Hunt ise arvab, mis tegi temast nii hea jalgpalluri? „Lihtsalt kõva töö. Kõige raskem oli mängu ära õppimine, sellega tegin tohutul tööd, et mäng selgeks saada. See võttis ikka aega, et mänguolukordades reageerimine tuleks juba instinktiivselt, mitte et peaks nuputama, mis seal täpselt toimub,” meenutab ta. „Alguses mõtlesin, et mängin natuke, vaatan, mis saab,” räägib Hunt talle omase tagasihooldlikkuse ja lihtsusega – just nagu see olekski olnud kõigest õnnelik juhus ja mitte tema enese pühendumise vili.

Tagantjärele tahab Hunt tänada nii oma kergejõustikutreenerit Dave Wollmani kui ka jalgpallimeeskonna juhendajaid, et on nii kaugele jõudnud. „Kõik on mind aidanud, kes täna siin on,” viitab ta ümberringi sagivatele sõpradele, meeskonnakaaslastele ja pereliikmetele. ●

Esimese ringi palluritele langeb kaela suur koorem, pead ennast tõestama.

Võibolla tuleb osa asju ümber õppida, aga midagi väga drastilist selles ei ole.

HUNT HAKKAB MÄNGIMA NUMBER 99 ALL

Margus Hunt hakkab Cincinnati mängima number 99 all. Seni pole see väga õnnelik number olnud. Näiteks mängisid selle numbri all *draft*'is kõrgetel kohadel valitud Dan Wilkinson ja

David Pollack. Esimene neist lahkus kolme aasta järel klubist tüliga, nimetades Cincinnati „rasistlikuks linnaks”, teise karjääri lõpetas vigastus. Hundil läheb kindlasti paremini. **Delfi**

HUNDIST SAAB MILJONÄR

Hundist saab lepingu sõlmimise järel dollarimiljonär ja Eesti rikkaim sportlane. Esimesel hooajal palgapiir on 700 000, teisel 875 000, kolmandal 1,05 ja neljandal 1,2 miljonit dollarit. **Delfi**

STIIL MUUTUB

„Margus on mängija, kes läheb aina paremaks. Palume tal mängida veidi teistsugust stiili, tal saab olema võimalus oma atleetlikkust rohkem kasutada.”

BENGALI PEATREENERI MARVIN LEWIS

MITMEKÜLGNE MÄNGIJA

„Arvan, et Hundi tugevus on mitmekülgne. Mulle meeldib, et just Bengals valis ta. Ta suudab mängida nii sees- kui ka väljaspool.”

NFL-i ANALÜÜTIK MIKE MAYOCK

CINCINNATI

Mida küsiti Hundilt pressikonverentsil

♦♦ Kui hästi sa klaverit mängid?

Õppisin klaverit ühe semestri, suudan mängida ühte pala. No ehk mõnda laulukest veel, kuid olen väga algaja.

♦♦ Kui palju aega sul kulus, et see üks laul selgeks õppida?

Umbes kuu aega.

♦♦ Kes on Eesti suurimad spordikuulsused?

Meil on olnud tõstja, kes püstitas umbes 55 maailmarekordit. Lisaks on mitu head heitjat. Samuti võitis kümnevõistleja Sydney olümpiamängudel kuldmedali.

♦♦ Kas sa oled Eestis kuulus?

Jah. Ja see oli probleem. Kui sa elad riigis, kus on 1,3 miljonit elanikku, oodatakse sinult olümpiavõitu. Just seetõttu pidin Eestist eemale saama.

♦♦ Kuuldavasti oldi Eestis seetõttu ka pahased, et sa valisid Ameerika jalgpalli?

Absoluutselt. Mõned inimesed nimetasid mind rahvuslikuks reeturiks. Eestis ollakse kergejõustiku üle väga uhked. Kuid nüüd saadakse minu valikust hästi aru.

♦♦ Kas sinu edu jalgpallis on vähendanud eestlaste pahameelt?

Jah, nad näevad suuremat pilti – et Ameerika jalgpall on järjest globaalsem spordiala.

♦♦ Kas keegi Eestist õnnitles sind pärast edukat *draft*'i?

Sain palju õnnitlusmeile. Eestlased on uhked selle üle, mida olen saavutanud.

♦♦ Kui palju sa oled inglise keelt õppinud?

Õppisin kolm aastat keskkoolis, kuid ma ei olnud kõige parem õpilane. Keele sain selgeks tänu võistlusreisidele, mõnikord kasutasin ka eraõpetajat.

♦♦ Mis keeli sa veel räägid?

Emakeelt, eesti keelt. Õppisin ka üheksa aastat saksa keelt, kuid ma ei suuda seda sõnagi rääkida.

♦♦ Internetis kirjutatakse, et marineeritud karuliha on Eestis populaarne toit. Oled sa seda sünninud?

Ei.

➤ Margus Hundi NFL-i valimise puhuks valmis spetsiaalne uhke tort.

➤ Otseülekandest oli näha, kui võrd Margus Hunt koos tema kõrval olevate ema Eda, õde Kairi ja kaaslastega oma valimise puhul rõõmustas.

Fotod: Aet Süvari, telepilt

Treener meenutab: poiss polnud ju õlakaitsmeidki näinud

Treener Tom Mason räägib, mis oli Hundile jalgpalluriks kasvades kõige raskem.

Aet Süvari

Dallas

Margus Hundi jalgpallurikarjääris on täitnud olulist osa tema treenerid Southern Methodist Universityst (SMU). Kaitseliini treener Tom Mason on üks neist, kes on aidanud Hundil areneda kõigest mõne aastaga NFL-i jalgpalluriks. „Teadsime, et temalt ei saa kohe suuri tegusid oodata – poiss polnud ju elus varem õlakaitsmeidki näinud!” meenutab Mason Hundi karjääri algust. „Teadsime, et peame olema kannatlikud.”

Hunt treenis SMU-s lausa kuninglikes oludes. Euroopas on ainult tipp-profimeeskondadel sellised treeningutingimused. Ülikoolilinnakus asuvas baasis on eraldi tehismurukattega 32 000 istekohaga peastaadion ja muruväljakuga treeningustaadion.

Peale selle on õppurite käsutuses treeningutoad, 600-ruutmeetrine täisvarustusega jõusaal, massaaži- ja ravitoad, varustuseruumid, kus kogu nende varustust pestakse ja hoitakse, koosolekuruumid, mis on varustatud tipp tehnoloogiaga, puhketoad, õpitoad ja ka pühholoog.

Vaja on palju tööd

Üksnes sellistest tingimustest siiski ei piisa, et kasvatada head jalgpallurit. Vaja on palju tööd. Mis oli Masoni arvates Hundi jaoks kõige raskem? „Lihtsalt selle mängu ja nende reeglite selgeks õppimine,” arwab Mason. „Meie mängisime oma meeskonnas umbes 60 erine-

va variatsiooniga. See tähendab, et on palju väikesi tehnilisi üksikasju, mis tuleb meelde jätta.”

Tundub uskumatu, et kõik selle võib paari aastaga mitte üksnes ära õppida, vaid ka niivõrd kõrgel tasemel selgeks saada, et suudad profilt mängida. Hundil see õnnestus. „Tema tugevus on, et ta suudab ühtviisi hästi mängida nii 3–4 kaitseformatsiooni kui ka 4–3-ga. Meie kaitse oli rajatud surve avaldamisele ja see muudab Hundi igale vastasele ohtlikuks mängijaks.”

Väga oluline on pallurite jaoks ka emotsionaalne tasakaal ja superstaari staatusega harjumine. NFL-i pallurid mängivad kümnete tuhandete pealtvaatajate ees, peale selle jälgivad sajad tuhanded neid telerist. Meedia ei jäta neid hetkekski rahule, kuigi Masoni sõnul on kolledži pallurid NFL-i jõudes sellega juba harjunud, sest mõnel pool pööratakse üliõpilasmeeskondadele koguni suuremat tähelepanu kui profitiimidele. „Margus on rahulik ja tasakaalukas, teda see rivist välja ei löö,” arwab Mason. „Ja igal juhul on NFL-is suur toetusvõrgustik, mängijad saavad igakülgselt tuge. Aga eks sellest hakatakse muidugi rääkima, et ta on Eestist.”

Mängu mõistab 5% vaatajaid

Kurb tundubki see, et eestlased saavad kaasmaalasele kõige vähem kaasa elada: paljudel pole telekanalit, mis mängu üle kannab, ja neil, kel see ongi, napib ilmselt teadmisi ja mängust arusaamist. Tom Mason oskab neid lohutada: „Arvan, et umbes 5% USA jalgpallifanne saab tegelikult aru selle mängu igast viimasest kui üksikasjast. Enamik jagab ainult põhireegleid. Kui vaatad mängu umbes aasta jagu telerist ja loed reeglid läbi, saad ehk põhiasjad selgeks,” muheleb ta. ●

SMU jalgpallimeeskonna kaitseliini treener Tom Mason näitas SMU treeningubaasis, et Hunt treenis kuninglikes oludes. Euroopas on ainult tipp-profimeeskondadel sellised treeningutingimused.

Foto: Aet Süvari

Mitmenädalane rähni passimine andis loodusfoto peauhinna

„Looduse aasta foto 2013” peauhinna, Suure Hundi trofee võitis kogenud looduspilt-nik Silver Kommusaar fotoga „Siin on veel keegi”. Konkurents oli tugev, sest Eesti suurimast loodusfotode konkurssist võitis tänavu osa 1383 foto-graafi ligi 11 000 tööga.

Kommusaare sõnul ei sündinud foto juhuslikult metsas rähnist mööda jalutades, vaid oli pikem protsess. „Peab teadma, kes, kus ja mida teeb ning kuidas neile läheneda. Konkreetseks selle pildini jõudmi-

seks kulus paarkümmend päeva. Tuli kaamera püsti panna ja oodata, kuni rahn sinna kindlasse kohta läheb,” rääkis ta. Foto on tehtud kõigest 60 cm kauguselt, aga raadio-päästik lubas pildistajal endal varju jääda.

Pildistab naabrite elu

Kommusaar on aktiivselt loodust jäädvustanud viimased neli aastat. Eelmisel aastal sai ta samal loodusfoto konkurssil esikoha kategoorias „Loomad tegutsemas”. Enim pae-

lub teda protsess, mis eelneb foto tegemisele: jälgimine, vaatamine ja õige hetke tabamine. Selleks on tema sõnul vaja tunda loodust ja mõelda ise kavalusi välja.

Võidupildil olev hallpea-rähn Põlvamaa kaasikus on fotograafile juba mitu aastat tuttav naaber. „Elan ise praktiliselt seal metsa sees. Mõnes mõttes linnud harjuvad minuga, kuna elame ühes keskkonnas,” lausus Kommusaar. Kaamera oli tema sõnul püsti mitu nädalat. „Mitte iga päev, aga

kui oli vastav ilmastik, mis mulle meeldis, siis panin kaamera üles ja ootasin. Esimese lumega tehtud foto oli esimene, millega rahule jäin,” ütles ta. **• Anna-Liisa Villmann**

Täna Delfis:
Rahvaloenduse tulemused - kui palju on Eesti elanike seas usklikke?

Saksamaa parimaks nooreks dirigendiks kuulutati eestlanna

Ühtlasi on Kristiina Poska ka esimene naine, kes maineka dirigendi-preemia võitnud.

Anna-Liisa Villmann
anna-liisa.villmann@epl.ee

Nagu Eesti Päevaleht kaks nädalat tagasi kirjutas, oli eestlanna Kristiina Poska üks kolmest ihaldusväärse auhinna Deutsche Dirigentenpreis finalistist.

Reedesel lõppkontserdil Berliini kontserdimajas tõi zürri sõnul „suurepärase interpretatsioon” tšehhi helilooja Leoš Janáčeki süidist ooperist „Väike kaval rebane” talle esimese preemia ja 15 000 eurot auhinnaraha. Veelgi tähtsam on Poska sõnul aga see, et kuna tegemist on tuntud konkursiga, võimaldab see silma jääda ja avab uusi uksi.

Varem on 34-aastane Poska võitnud laureaadi tiitli dirigentide konkurssidel Ateenas, Londonis ja Kopenhaagenis ning naisdirigentide võistlusel Saksamaal.

Suvel dirigeerib ka Eestis

Poska sõnul on värske võit 15-aastase dirigenditööle pühendumise tulemus ning loomulikult suur au, kuna tegemist on Saksamaa ja võib-olla isegi kogu Euroopa ühe ihaldusväärsema dirigentide auhinnaga. See võistlus erineb tavalistest konkurssidest pikaajalisuse poolest – Poska alustas seda juba 2008. aastal.

„Tuli läbida kolm taset,” selgitas Poska. „Vähesed jõuavad viimasele tasemele – finaa-

Kristiina Poska Foto: erakogu

li, kus kolme hulgast valitakse lõpudirigeerimisel parim. See on väga pikk teekond. Loomulikult on selline võit minu jaoks suurema kaaluga kui ükskõik mis teine konkurss.”

Nimetatud auhind on alates 1995. aastast antud üheksale kuni 35-aastasele Saksamaal elavale, töötavale või õppivale dirigendile, kuid seni mitte ühelegi naisdirigendile. 2009. aastal võitis sama auhinna eesti dirigent Mihkel Kütson.

„Loomulikult on selline võit suurema kaaluga kui ükskõik mis teine konkurss.”

Pärast Eesti muusikaakadeemia lõpetamist Berliinis õpinguid jätkanud Poska asus eelmisel aastal tööle Berliini Koomilise Ooperi kapellmeistrina.

Noort dirigenti näeb suvel korra ka kodumaal. 16. augustil on ta Birgitta festivalil prae-guse koduteatri külalissetenduse – Kurt Weilli ja Bertolt Brechti lavateose „Seitse surmapattu” dirigent. **•**

DELFI

Rahva hääl

DISAINER

Otsime just Sind!

See töökoht on Sinu jaoks, kui:

- Sa armastad disaini ja tead, mis toimub disaini-, trüki- ja veebimaailmas
- Sulle meeldib teha bannereid
- Sul on ideid ning oskusi, et luua arusaadavaid ja huvitavaid infograafikuid
- Sul on väga hea visuaalne tunnetus, värvi- ja kompositsioonitaju
- Sulle meeldib töötada tempokas keskkonnas ja Sa tead, mida tähendab tähtaeg
- Sa soovid ennast arendada ja oled kiire õppimisvõimega
- Oled valmis töötama täistööajaga kontoris Tallinna kesklinnas

Sinu tööülesanneteks on:

- Luua staatilisi ja interaktiivseid infograafikuid
- Luua flash ja gif formaadis bannereid
- Kujundada trükireklaame ja teha trükiettevalmistust
- Kujundada veebikeskkondade elemente
- Lõigata valmiskujunduste HTML-i
- Teha pilditöötlust
- Suhelda parimaid tulemuste nimel AD ja teiste DELFI meeskondadega

Tööks vajalikud oskused:

- Oskus töötada Adobe programmidega Photoshop, Illustrator, Flash, InDesign
- Kasuks tuleb kogemus programmeerimises (Actionscript, HTML, CSS)
- Soovitavalt erialane töökogemus kasutades Mac'i arvutit ja haridus
- Väga hea suhtlus- ja kirjaoskus eesti keeles, kasuks tuleb inglise- ja vene keele oskus
- Oskus näha detaile, sealjuures kaotamata ülevaadet suurest pildist

Pakume oskustele vastavat palka, mitmeid lisasoodustusi ning toredaid ühisüritusi.

Kuidas kandideerida: CV-d ja portfooliot ootame 10. maiks e-postile: keith.margus@delfi.ee. Lisainfo: 680 7800

SaloCenter

Narva mnt 9

www.SaloCenter.ee

KOOLINOORTE ÜLIKONNAD
nii müük, kui laenutus.

Too see reklaam meile ja saad ülikonda ostes või laenutades -20%

Riik ja koolidirektorid vaidlevad riigieksamite korraldamise mõtte üle

Täna teevad abiturientid emakeele lõpueksamit, samal ajal pole selgust, milleks seda õieti vaja on.

Riin Aljas
riin.aljas@epl.ee

Juba teist aastat ei kirjuta abiturientid traditsioonilist lõpukirjandit, vaid teevad eesti keele eksami. Eksam koosneb lugemisülesandest, mis nõuab teksti mõistmist ja selle kohta küsimustele vastamist, ning 400-sõnalise kirjandi kirjutamisest. Ehkki emakeele õpetajad olid tänavu õpilasi ette valmistades mulluse eksamikogemuse võrra rikkamad, põhjustas uus eksamivorm neile peavalu, kuna õppematerjale jäi vajaka.

„Kindlasti on tänavu kergem kui eelmisel aastal, sest õpetajatele on tehtud palju koolitusi ja ka materjale on veidi rohkem, ent seda pole piisavalt,” märkis emakeele õpetajate seltsi juhatuse esimees Aime Klandorf.

Harjutusmaterjali vähesust mõõnis ka prantsuse lütseumi eesti keele õpetaja Anneli Oidsalu, kelle sõnul jäi vajaka eelkõige pädevatest lugemisharjutustest. „Normaalse inimese kombel enam lugeda ei saagi, ilma et mõtleks, et äkki see tekst sobiks õpilastele harjutamiseks,” naeris ta. „Ja ainult tekstist ei piisa, selle jaoks on vaja ka õigeid küsimusi küsida, mis oleks õpilastele piisavalt keerulised, aga ka võimete kohased vastata.”

Muutub järjest raskemaks

Hoolimata õppematerjalide vähesusest on Oidsalu uue eksami tuline pooldaja ja kirjandit tagasi ei igatse. „Enne oli võimalik kirjand lihtsalt pähe õppida, ent lugemisülesanne näitab, et sa saad tekstist aru, ja ka seda, et suudad vastata täpselt sellele, mida sult küsitakse. Seda pähe õppida pole võimalik,” selgitas ta.

Küll aga nentis Oidsalu, et tekstist arusaamine muutub õpilaste jaoks aina keerulisemaks ja see mõjutab ka kirjutamisoskust. Suuresti on probleem väheses lugemuses.

Samal ajal, kui abiturientid registavad ülikooli astumiseks riigieksamil ajusid, pole selge, kas juba järgmisel aastal seda sellisel kujul üldse vaja on. Nimelt on käsil põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse muutmine, milles määratakse ka riigieksamite edasine funktsioon.

Kui siiani on riigieksam teeninud peamiselt kolme eesmärgi: andnud ministeeriumile ülevaate õpilaste taseme kohta, olnud vajalik tingimus

Prantsuse lütseumi eesti keele õpetaja Anneli Oidsalu sõnul on uus eksam parem kui lõpukirjand, ent vajaka jääb headest harjutustekstidest.

Foto: Tanel Meos

kooli lõpetamiseks ja otsustav ülikooli sisseastumisel, siis nüüd leiavad nii haridusministeerium kui ka koolijuhid, et riigieksami tulemus tuleks kooli lõpetamisest lahutada. Samal ajal vaidlevad koolijuhid ja ministeerium selle üle, mis saab ülejäänud kahest funktsioonist – kummagi poole sõnul need praegusel kujul koos ei toimi.

Haridusministeeriumi välis-hindamise osakonna juhataja Ain Tõnisson ütles, et riigieksami eesmärk on algusest peale olnud koguda infot õpilaste taseme kohta ning see, et eksamit on kasutatud ülikooli sisseastumisel, on olnud vaid lisa-funktsioon.

Ühel nõul ollakse selles, et riigieksami peaks kooli lõpetamisest lahutama.

„Riigi jaoks on eelkõige oluline teada, missugune tase on koolides matemaatikas, eesti keeles ja võõrkeeles, mistõttu on need eksamid tuleval aastal kohustuslikud ning teisi eksameid võib korraldada kool ise,” selgitas ta eelseisvat eksamikorralduse muudatust.

Eesti koolijuhtide ühenduse esimehe ja Tallinna inglise kolledži juhi Toomas Kruusi-

mäe sõnul muudab aga uus korraldus õpilase elu raskemaks ning ei anna midagi juurde.

Ühed või kahed eksamid

„Kui varem olid meil riigieksamid, mille tulemusi arvestasid sisseastumisel ka näiteks välis-ülikoolid, siis nüüd jääb see võimalus vaid emakeele, matemaatika ja võõrkeele puhul – kui aga tahad näiteks füüsikat õppima minna, pead tegema eraldi katsed,” selgitas ta. „Oleme tagasi olukorras, kus noor inimene teeb ühel aastal kahed eksamid – ühed, mis näitavad, et ta on valmis gümnaasiumi lõpetama, ja teised, et ta on valmis kooli sisse astuma – see on mõttetu ja koole mitte usaldav.”

Kruusimäe hinnangul peaks eksamite mõte olema just see, et neid saaks kasutada ülikooli astumiseks,

sest tagasiside võimalusi on teisisi. „Kui riigil on vaja infot taseme kohta, võiks selle samahästi kasutada tasemetöid ja teha seda näiteks jaanuaris, veebruaris, mitte kevaldel kõige kiiremal ajal,” ütles ta. Ka nentis Kruusimägi, et riigieksamid pole taseme hindamiseks naguunii adekvaatne moodus, kuna kui õpilasel on eksamit vaja ülikooli astu-

miseks, annab ta endast parima, ent kui eksami tulemusest midagi ei sõltu, võib ta ka mitte pingutada.

Ehkki uus põhikooli- ja gümnaasiumiseadus peaks jõustuma juba selle aasta 1. septembril, ei ole teada, mis eesmärgil riigieksameid aasta pärast korraldatakse. „Viimasel kohtumisel (15. aprill – toim) jõudsime selleni, et eksami võiks lahti siduda lõpetamise küsimusest, ent see, kas eksam hakkab olema vaid info kogumiseks või ka sisseastumiseks, tuleb veel selgeks vaielda,” sõnas Kruusimägi. ●

Õpilased eelistavad keeleeksameid

Riigieksami valinute arv sel aastal:

Eesti keel	8221
Inglise keel	6805
Ühiskonnaõpetus	5873
Matemaatika	4674
Eesti keel teise keelena	2681
Bioloogia	2302
Vene keel	1398
Geograafia	1238
Ajalugu	953
Keemia	739
Füüsika	607
Vene keel (võõrkeelena)	378
Saksa keel	220
Prantsuse keel	42

Allikas: SA Innove

Eesti Päevalehe 14.10.2011. a artiklis „Kalamajas tapetu oli inimkaubanduse kauaaegne ohver” avaldatud ebaõigete faktiväidete ümberlükkamine

14.10.2011 ajalehes Eesti Päevaleht avaldatud artikkel pealkirjaga „Kalamajas tapetu oli inimkaubanduse kauaaegne ohver” sisaldab alljärgnevaid ebaõigeid faktiväiteid:

„Kuigi julma vägivallakuriteo ohver, nüüdseks surnud noor naine oleks vajanud seda [hüvitisena mõistetud raha] psühhiaatriliseks raviks ja rehabilitatsiooniks, kasutas tema ema raha kööginööbli

ostmiseks.”

„Tema [s.o tapetud noore naise] esimeseks kupeldajaks saab pidada ema, kes võttis oma korterisse ühte tuppa elama meessoost üürnikke. Need vägistasid tüdrukut alates tema 12. eluaastast ja ema oli sellest teadlik.”

„Korra õnnestus neiul pääseda ka haiglasse ravile, kuid sealt võttis ema ta ära ja vajalik ravi jäi pooleli.”

Seadusandja unustas ajateenijad

1. aprillist on surve all hulk inimesi, kelle töötuskindlustushüvitise saamine võib kannatada.

Kärt Anvelt
kart.anvelt@epl.ee

1. aprillist jõustunud kaitseväeteenistuse seadus (KVTS) on kui kuri aprillinali, mis annab põhjust muretseda nii ajateenijatele kui ka asendus- ja reservteenistuses olijatele. Asi on lihtne: aja-, asendus- ja reservteenistust ei peeta KVTS-i järgi avaliku teenistuse eriliigiks ning riigikogu riigikaitsekomisjoni liikme Marianne Mikko sõnul tähendab see karmi tegelikkust, kus aja-, asendus- ega reservteenistuses viibinud töötul pole enam õigust töötutoetust ega töötuskindlustushüvitist edasi saada.

Riigikogu sotsiaalkomisjoni esimehe Margus Tsahkna sõnul on tekkinud olukord eri ministereeriumide vahelise kommunikatsiooni probleem, sest samaaegselt avaliku teenistuse seaduse (ATS) muutmise- ga muudeti ka teisi seadusi, sealhulgas kaitseväeteenistusega seotuid. „Ka riigikaitsekomisjon pidanuks teemale, et kaitseväeteenistus võeti ATS-ist välja, tähelepanu juhtima ning puudus oleks likvideeritud,” viitas Tsahkna.

Tsahkna sõnul pole siiski põhjust kaitseväekohustuslaste hulgas paanikat tekitada, sest ka praegu kehtiva seadustiku järgi on kõigil neil õigus saada töötutoetust ja töötuskindlustushüvitist samadel tingimustel kui enne 1. april-

lil kehtima hakanud ATS-i. „Kehtivas seaduses on mõiste „mõjuvad põhjused” ning selleks loetakse ka kaitseväeteenistuses olemist,” selgitas Tsahkna. „Kuid loomulikult on korrektne, kui ka seaduses oleks see eraldi välja toodud,” möönis ta ning kinnitas,

Tekkinud olukord on eri ministereeriumide vahelise kommunikatsiooni probleem.

et sotsiaalkomisjon on vastava seadusemuudatuse algatanud. Tsahkna kinnitusele on ka kõigil ametitel – eelkõige pidas ta silmas töötukassat – soovitatud lähtuda põhimõttest, et kaitseväeteenistus on mõjuv põhjus ja inimestele makstaks kindlasti töötuskindlustushüvitist ja töötutoetust endiselt samadel tingimustel.

Uus ATS ja KVTS võeti vastu juba ligi aasta tagasi ning valitsusel ja ametnikel oli pikalt aega tühik avastada.

Marianne Mikko meenutas, et riigikaitsekomisjon töötas kaitseväeteenistuse seaduse kallal tõsiselt kuude kaupa ning arutelu, vaidlemise ja väitlemise ajal andsid komisjoni liikmed kaitseministeeriumi ametnikele pidevalt uut kodutööd. Kui KVTS sai lõpuks riigikogus vastu võetud, oldi oma pikaajalise tööga päris rahul, kuid praegust olukorda arvestades pole Mikko sõnul rahuloluks põhjust. „Kuidas on ikkagi võimalik, et 1. mail üheksa aastat Euroopa Liitu kuuluvast liikmesriigis Eestis eksisteerib selline vaakum seadusruumis?” küsis Mikko. Ta lisas, et inimene ei tohi tunda end Eestis objektina, keda võib paigutada nagu salli või mütsi ametnike ja poliitikute suva järgi. ●

Tuhanded ajateenijad ja reservväelased seisavad silmitsi ohuga, et jäävad õiguseta töötutoetust edasi saada.

Foto: Jassu Hertsmann

Riigil on oma kohustused

Kaitseministeeriumi kaitseväeteenistuse osakonna juhataja kapten Tõnis Sõnumi sõnul on kahetsusväärne, et suuri tervikseid seadusi välja töötades on selline väike, kuid paljude inimeste jaoks oluline nüanss kahe silma vahele jäänud.

Samal ajal on Sõnumi sõnutsi hea, et puudujääk kiiresti avastati. „Ajateenistus on iga terve Eesti kodaniku aukohuseks, kuid riik peab tagama, et ajateenistusse või õppekogunemisele kutsumine ei mõjutaks negatiivselt kodanike tsiviilelu. Seetõttu tagaks riigikogu sotsiaalkomisjonis menetluses olev eelnõu aja-, asendus- või reservteenis-

tusse kutsutud töötutele kindlustunde, et nende töötutoetuse või töötuskindlustushüvitise maksmine jätkub ka pärast kaitseväeteenistuse läbimist,” ütles Sõnum.

Igal aastal läbib ajateenistuse umbes 3000 kutsealust, asendusteenistuse olenevalt soovijate hulgast umbes 20–30 kutsealust ja ühe-kolmenädalas- tele õppekogunemistele kutsutakse aastas ligi 6000 reservväelast. Kui suur hulk neist on teenistusse kutsumise ajal ametlikult töötud, ei osanud kaitseministeerium öelda, sest kaitsevaldkonnal pole vajadust ega ka õigust sellist statistikat koguda.

Foto: Jassu Hertsmann

Raadi prügilasu on endiselt paigal

Prügimägi. Pankrotistunud jäätmekäitlusfirmast Utileek Lõuna juba 2008. aastast Tartu valda Raadi endisele sõjaväelennuväljale jäänud prügimägi on püsinud viis aastat, ilma et keegi oleks saanud seda ära koristada. Hinnanguliselt kuni 15 000 tonnile prügile pole

saanud ei riik, kohalik omavalitsus ega keegi teine kätt külge panna, kuna tegu on pankrotistunud ettevõttest maha jäänud eraomandiga.

„Teeme ära!” talgupäeva eestvedaja Tarmo Tüür nentis, et Raadil jäätmekäitlusfirma pankrotiprotsessi lahendit

ootava prügilasu seostamine „Teeme ära!” kampaniaga on ülekohtune, sest 2008. aastal esimese koristusaktisiooni- ga kogutud prügi moodustab sellest heal juhul kümnendiku Ülejäänud prügi vedas Utileek Lõuna sinna Tüüri sõnul kokku hoopis mujalt. Ulvar Käärt

Tallinna vanglas toimus kaks noarünnakut

Intsidentidest hoolimata kinnitab justiitsministereerium, et olukord vanglas halvenenud pole.

Urmas Jaagant
urmas.jaagant@epl.ee

Tallinna vanglast teatati Eesti Päevalehele, et üks vang olevat vangla kaplanile noaga kallale tunginud. Justiitsministeeriumi pressiesindaja Kaisa Lutter kinnitas, et 5. aprillil ründas Tallinna vanglas üks vang sotsiaalosakonna töötajat ning tekitas isetehtud löikeriistaga tema põsele väikesed löikehaava.

„Peale esmaabi ja läbivaatust haiglas lasti töötaja samal päeval koju. Juhtunu täpsema- ta asjaolude väljaselgitamiseks alustati kriminaalmenetlus,” lisas ta. Tallinna vangla kodulehelt nähtub, et vangla sotsiaalosakonnas töötab kokku viis kaplanit. Kuna kriminaalmenetlus on pooleli, siis justiitsministeerium Lutteri sõnul noarünnaku kohta praegu muid üksikasju lisada ei saa.

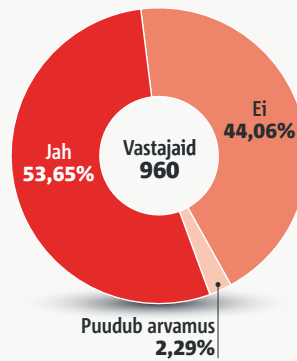
Teinegi intsident

Sel kuul leidis Tallinna vanglas aset veel teinegi noaintsident. Möödunud neljapäeval ründas vangla köögis abitoölisena töötav vang kaasvangi kööginoaga, mis tal justiitsministeeriumi praegustel andmetel õnnestus töökohalt salaja kaasa võtta. Kannatanu sai Lutteri sõnul haavata jalga ja kätte ning ta toimetati haiglas- se. Tema elu ei ole ohus. Ka selles asjas alustati kriminaalmenetlust.

Lutter märkis, et tervikuna ei ole siiski julgeolekuolukord Tallinna vanglas sel aastal eelmise aastaga võrreldes oluliselt muutunud ja tänavu ega mul- lu kriminaalasju tapmise, mõr- va või vägistamise kahtlusega algatatud pole. ●

KÕNEAINE

Prantsusmaast sai eelmisel teisi- päeval maailmas 14. riik, kus lega- liseeriti samasooliste abielud. See tõi teema tulipunkti ka Eestis: nimelt uuriti selle kohta riigikogu avatud uste päeval korraldatud peaministri infotunnis. Andrus Ansipi seisukoht oli, et abielu on mehe ja naise vaheline suhe, ent mida arvavad samasooliste abielude seadustamis- est Eesti Päevalehe lugejad?

Ütle sõna sekka! **WWW.EPL.EE**

Tallinna Linnaplaneerimise Amet
Teade detailplaneeringutest Tallinnas:

TEATAB

Tallinna Linnavalitsus otsustas 24. aprilli 2013 istungil:

1. korraldusega nr 555 –k:
algatada Nõmme linnaosas, 1,83 ha suurusel maa-alal Valdeku tn 113 kinnistu detailplaneeringu koostamine. Detailplaneeringu koostamise eesmärk on jagada Valdeku tn 113 transpordimaa kinnistu üheks tootmismaa ja üheks ärimaa krundiks ning määrata ärimaa krundile ehitusõigus kuni 2-korruselise gaasivarustuse teenindamisega seotud ärihoone ehitamiseks. Lisaks antakse detailplaneeringus heakorraduse, haljastuse, parkimise ja tehnovõrkudega varustamise põhimõtteline lahendus.

1.1 Nõmme Linnaosa Valitsusel korraldada detailplaneeringu lähteseisukohtade ja eskiislahenduse tutvustamiseks väljapanek ning avalik arutelu.

2. korraldusega nr 556 –k:
võtta vastu Lasnamäe linnaosas 0,26 ha suuruse maa-ala kohta koostatud Peterburi tee 50a/1 krundi detailplaneering, K-Projekt Aktsiaseltsi töö nr 09110, milles nähakse ette ärimaa sihtotstarbega Peterburi tee 50a/1 krundile ehitusõiguse määramine kuni kuue maapealse ja kahe maa aluse korrusega ärihoone ehitamiseks.
2.1 Tallinna Linnaplaneerimise Ametil ning Lasnamäe Linnaosa Valitsusel korraldada detailplaneeringu avalik väljapanek.
2.2 Detailplaneering algatati Tallinna Linnavalitsuse 8. juuni 2011 korraldusega nr 988-k „Peterburi tee 50a/1 krundi detailplaneeringu koostamise algatamine ja keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamata jätmise Lasnamäe linnaosas”.

Detailplaneeringutega saab tutvuda Tallinna planeeringute registris <http://tpr.tallinn.ee/tpr/>

Sadolin

Minu inspiratsioon.
Minu Sadolin.

KoDu TööKoDa

A PRODUCT FROM
AkzoNobel

„Viisteist aastat igavat kontoritööd olid mind lõplikult ruineerinud. Ma olin tüdinenud steriilsetest konditsioneeritud õhuga koosolekuruumidest, kus tuli tundide kaupa vaadata igavaid presentatsioone. Otsustasin teha kannapöörde ja anda oma loovusele vaba voli. Vahetasin kaasaegsed tarkvarauuendused ajatu graafikakunsti vastu. Aga kõigepealt vajasin õiget keskkonda. Need naturaalsed ja ehedad värvitoonid annavad minu töökohale tasakaalustatud ja loomuliku ilme, olles samas trendikad ja lahedad. Need toonid muutsid mu stuudio mõnusalt inspireerivaks paigaks. Mind on alati köitnud loomise protsess, soov katsetada erinevaid värve, tekstuure ja materjale. Nüüd on mul selle kõige kõrvalt aega jagada oma mõtteid ja ideid ka enda lastega.“

Emre, graafik

Inspiratsioon ja põnevad persoonilood ootavad Sind
www.facebook.com/minusadolin

ISLANDI VALIMISED: „EI” EUROOPA LIIDULE

Laupäeval toimunud Islandi parlamendivalimistel saatis edu kaht parempoolset parteid: Iseseisvuspartei kogus 26% ja Progressipartei 24% häältest. See annab neile kahe peale kokku 63-liik-

melises Althingis korralikud 40 kohta ehk enamuse valitsuse loomiseks. Mõlemat erakonda iseloomustab euroskepsis, mis võib seisata saareriigi EL-iga liitumise. **EPL**

USA TURIST ÜRITAS PÕHJA-KOREA VÕIMU KUKUTADA?

Põhja-Korea režiim teatas, et on võtnud kinni Ühendriikide kodaniku, keda süüdistatakse katsetes Kim Jong-uni (pildil) valitsust kukutada. Väidetavalt satust Kenneth Bae nimeline mees

sealsete võimudega pahuksisse, kui üritas pildistada kodutuid lapsi. Kuid süüdistus pole naljasi, sest sellise kuriteo eest on võimalik määrata isegi surmanuhtlus. **EPL**

Maailm mõistatab, kas Assad kasutab keemiarelva või mitte

Kui mürgigaasi käiku- andmine leiab kinnitust, ei pruugi sekkumisest enam pääseda.

Raimo Poom
raimo.poom@epl.ee

Kogu Süüria konflikti jooksul on mitmed valitsuse poolt üle jooksnud endised võimutegelased rääkinud, kuidas valitsev Bashar al-Assadi režiim on väidetavalt andnud ühel või teisel viisil korraldusi ülestõusnud opositsiooni vastu keemiarelva kasutamiseks. Fakti, et al-Assadi vägede käsutuses on mürgigaase, usutakse üsna laialdaselt.

Eelmisel nädalal näis juttudele lisanduvat üsna korralikke tõendeid – nimelt ilmus välja video, kus väidetavalt kujutati hiljuti Aleppo linnas toimunud kokkupõrke tagajärge. Kaadrid haiglast kujutasid lahingu ohvreid vooditel tõmblemas, valge vahuvõru ümber suu. Kaugvaatluse põhjal on tegemist tüüpilise keemiarelvana kasutatava mürggaasi – sariini – mõju sümptomitega.

Mõistagi citas al-Assadi režiim keemiarelva kasutamist täielikult. Süüria informatsiooniminister Omran al-Zohbi teatas Venemaa rahastatud telekanali Russia Today vahendusel, et väidetel pole „midagi tegemist reaalsusega ning need kujutavad valet”.

Süüria opositsioon aga osutas videole kui konkreetsele

tõendile, et al-Assadi režiim on asunud lahingutes keemiarelva kasutama. Üldise arvamuse järgi peaks Süüria valitsuse arsenalis olema nii toksilist sariini kui ka näiteks sinepigaasi.

Juhul, kui keemiarelva kasutamine tõeks osutub, võiks sel olla väga tõsised tagajärjed. Seni on rahvusvaheline üldsus riigi sisesõda suuremalt jaolt pealt vaadanud. Põhjusiks pole mitte üksnes paratähelepanuta ÜRO julgeolekunõukogu, kus al-Assadi režiimi toetab Venemaa vetoõigus, vaid ka lääneriikide tahtmatu järjekordsesse keerulisse konfliktis sekkuda. Konflikti mõistetakse sõnades karmilt hukka, ent seda on mugavam käsitleda kodusõjana, mis ei nõua sekkumist.

Moraalne surve

Mürggaasi suunamine oma rahva vastu aga suurendaks moraalselt survet ning võiks anda ka rahvusvahelise õiguse valguses loa selgelt inimsusvastaseid kuritegusid toime paneva režiimi vastu sekkumiseks.

Süüria opositsiooni väidetele andsid kaalu juurde rahvusvahelisse meediasse imbutud teated, et nii USA kui ka Briti luureteenistused on leidnud tõendeid keemiarelva kasutamisest. Seda tänu ülestõusnutele, kes toimetasiid riigist välja ja pinnasenaõidised, millest leiti „väga väikestes kogustes sariini jälgi”.

Kuid ei jutud, videod ega ka luurajate hinnangud paista lää-

Valitsus ründab ka tavarelvadega. Aleppo elanikud rusude keskel pärast Scud-raketi täistabamust

Foto: Reuters/Scanpix

ÜRO keemiaekspertid ootavad juba mitu nädalat Küprosel

Kuivõrd Süüriast tulevad väited ülestõusnute vastu keemiarelvade kasutamise kohta on aina kõlavamaks muutunud, on maailmaorganisatsioon ette valmistanud võimaliku missiooni, mis peaks seal vastavaid tõendeid otsima ja hindama.

ÜRO peasekretär Ban Ki-moon kirjutas reedel Süüria presidendile Bashar al-Assadile, et see võimaldaks rahvusvahelis-

tel inspektoritel maale siseneda. Kuid peetakse ülimalt vähetõenäoliseks, et al-Assad seda ka lubaks, sest ta on seniajani tõrjunud igasuguseid rahvusvahelise sekkumise katseid.

Igaks juhiks on 15 keemiarelvade ekspertid koosnev tiim viidud lähtevalmidusse ja ootab juba paar nädalat Küprosel, kas saadakse luba Süüriasse siseneda või mitte.

ne liidreid seekord liigutavat, vastupidi, nende tõesuse hindamisel ollakse ülimalt tagasihoidlikud. Näiteks USA president Barack Obama hoiatas Süüriat karmilt, et ei Ühendriigid ega liitlased saa pealt vaadata, kui keemiarelvade kasutatakse, ning lisas, et see „muudaks kogu olukorda”. Kuid samal ajal ei leidnud Obama, et tõendid oleksid juba vettpeidavad, ning märkis, et neid on vaja veel hoolikalt kontrollida.

Niisama kahtlvalt suhtus tõendite piisavusse Briti peaminister David Cameron, kel-

le sõnul on neid „kogunemas, ent piiratud hulgal”.

Liidrite kahtluste taga on kindlasti tõsiasi, et igasugused „luureandmed” massihävitussrelvade kohta said täielikult diskrediteeritud 2003. aasta Iraagi sõja cellooga.

Tõsisemad kahtlused

Kuid nädalavahetusel lisandus ka tõsisemaid kahtlusi. Sariini kirjeldatakse kui värvita, lõhnata ning maitseta ainet, aga uudisteagentuuri AP küsitletud Aleppo lahingu tunnistajad rääkisid lõhkekehade eraldunud valgest suitsust, mis lõhnas kloorhappe järele.

Lisandub tõsiasi, et rahvusvaheliselt vettpeidava otsuse, kas keemiarelvade kasutamist või mitte, saab langetada lõpuks ainult ÜRO. Praegu kogutud tõendid ei vasta nende nõudeid arvestades mitte mingisugustele standarditele. Rahvusvahelises keemiarelvade keelustamise organisatsioonis, kelle ülesandeks taoliste uurimiste läbiviimine on, kehtivad tõendite hindamisel ranged nõuded. Näiteks peaks pinnase- või koeproovid võtma sõltumatu ekspertide grupp, kuhu ei kuulu ühtegi konfliktis osaleva riigi kodanikku.

Lõpuks hindab otsuseid organisatsiooni nõukogu, kus kritiseeritaval riigil on õigus vastuväiteid esitada. Alles seejärel, kui keemiarelvade kasutamine on kinnitust leidnud, saadetakse asi otsustamiseks ÜRO julgeolekunõukogule. ●

Tallinna Linnatranspordi Aktsiaselts (TLT AS) müüb avalikul kirjalikul enampakkumisel:

Harju Maakohtu Kinnistusosakonna registriosas number 746601, katastritunnusega 78407:701:3410, asukohaga Tallinn, Mustamäe tee 69, pindalaga 42014 m², kantud kinnistu 49331/50130 suuruse kaasomandi osa alghinnaga **2 500 000,00** (kaks miljonit viissada tuhat) eurot.

Põhjalikuma informatsiooniga enampakkumise tingimuste kohta saab tutvuda TLT AS koduleheküljel: www.tak.ee.

Keskonnaamet teatab:

15. märtsist 8. aprillini 2013. a toimus Lahemaa rahvuspargi kaitse-eeskirja eelnõu avalik välja-panek. Kaitse-eeskirja avalikud arutelud toimusid 10. aprillil Palmse looduskeskuses ja 11. aprillil Kolgaküla rahvamajas.

Korraldame **2. mail algusega kell 16 Kolgaküla rahvamajas** ja **7. mail algusega kell 16 Võsu rannaklubis** täiendavad kaitse-eeskirja eelnõu avalikud arutelud, mille teemaks on 2013. a avaliku väljapaneku käigus laekunud ettepanekud. Kaitse-eeskirja eelnõu, seletuskirja, tsoneeringu ja tehtud ettepanekutega saab tutvuda Keskonnaameti kodulehel aadressil <http://www.keskkonnaamet.ee/lahe/uld-info/kaitse-eeskiri/>.

Leiti 9/11 lennuki telik

Reedel avastati New Yorgis endiste World Trade Centeri tornide lähedalt ligi 1,6 meetri suurune reisilennuki teliku osa. See arvatakse pärinevat emmast-kummast lennukist, mis tabasid 2001. aasta 11. septembril kaksiktorne.

Politsei kinnitusel leiti telikutükk kolm kvartalit kaksiktornide asupaigast eemal kahe maja vahelisel kitsalt tänavalt, vahendab NBC News. Leitud tüki oli politsei sõnul kirjas Boeingi nimi ja rida seerianumbreid. New Yorgi politsei teatel avastas tüki maaomanik ja kutsus politsei seda uurima.

Leiala hakkas politsei uurima kui kuriteopaika. ● **Risto Vesikioja**

Telli Eesti Päevaleht ja võida kodusisustust Sotkast!

Peaauhinnaks **3000 €** eest kaupa omal valikul.
Lisaks loosime **20 x 100 €** eest kinkekaarte.

Telli ja registreeru:
epl.ee/kodu

Esimene loosimine
juba 6. mail.

Kodupakett sisaldab:

- Eesti Päevaleht E–R
- Uus laupäevaleht LP
- Eesti Päevaleht ja LP digilehena

Eesti Päevaleht

Lisainfo: klienditugi@lehed.ee või 680 4444

SOTKA

SUVEMÖÖBLI SUPERPAKKUMISED SOTKA.EE

a

ARVAMUS

NOSTALGIAS

Mitte keegi, isegi mitte täna Viru hotellis töötavad inimesed, ei taha tagasi „kuldaja” absurd-selt olulist positsiooni,

millega kaasneks kahjuks Brežnevi pakikesena kõik muu soovimatu, mida kipume unustama.

PEEP EHASALU (SIRP)

TÖÖNAPPUS EUROOPAS

Eurostati andmeil oli veebruari lõpu seisuga töötä 26,3 miljonit eurooplast, 10,9% tööjõust. Kuid 45,4 miljonit eurooplast, s.o 19% tööjõust, kannatab töö vähesuse all. Le Soir

EUROOPA VÕI EESTI TULEVIK

Järele mõeldes aga ei teagi enam, kumma pärast peaks rohkem muretsema, kas Euroopa või Eesti tuleviku pärast. Üks on selge – viimane sõltub esimesest. Nõukogude Liidust sai

me ennast välja eksportida, aga Euroopast ei õnnestu see ka parema tahtmise korral.

ANDRES ARRAK (LÄÄNE ELU)

KUIDAS tagada vanadele inimestele väärikas, aga ühtlasi ka lähedasi säästev vanaduspõlv?

Taavi Rõivas: pigem jäägu pärand sa

Külli-Riin Tigasson

arvamustoimetaja

●●Härra sotsiaalminister, miliseid mõtteid see teis tekitas, kui lugesite Andrei Hvostovi artiklit Annleenast, oma elukaaslast voodihaigest emast?

Te ei pea mulle ütlema, et Hvostov avas minu silmad sellele teemale. Minu vanaema on nüüdseks juba seitse aastat hooldekodus elanud. See oli minu perekonna, eeskätt vanaema enda ja isa otsus. Vanaema elas küll Tallinnas, aga teda üksi koju jätta ei saanud. Leidsime talle koha ühes Tallinna-lähedases hooldekodus, kus teda hästi hoitakse. Ta sai sinna kaasa võtta isegi natuke isiklikku mööblit. Hooldekodu koht maksab 700 eurot kuus, sellest umbes 300 tuleb tema pensionist, ülejäänud maksame ise.

Aga kui nüüd rääkida sellest ajaleheartiklist, siis mulle jäi mulje, et kõnealune proua vajaks tegelikult ööpäevaringset järelevalvet. Ja kui tegu on pensionialise inimesega, keda lähedased toetada ei saa, siis nagu ma aru sain, on tal isiklikku kinnisvara. Lähedased saaksid korraldada kinnisvara väljaüürimise, mille arvelt saaks katta hooldekodu kulud.

●●Te tahate niisiis öelda, et teenused on olemas. Ja kui inimestel pole raha nende eest tasumiseks, siis müügu korter ära?

Ma rääkisin väljaüürimisest, mitte müümisest. See on iga perekonna otsus. On inimesi, kelle jaoks sobivaim lahendus on ööpäevaringne hooldekodus viibimine, selle pudelikaal on aga maksumus. Avalikest rahadest makstakse kinni selle inimese hooldekodukoht, kellel lähedasi ei ole. Aga need, kellel on lähedased, eriti kui nad on maksejõulised, siis keskeltläbi võime öelda, et pension katab kuus ligikaudu 62% keskmise hooldekodu koha maksumusest. Muidugi on ka kallimaid hooldekodusid. Aga tervikuna on Eestis üle 500 hooldekodukoha rohkem, kui on nende kasutajaid.

●●Aga inimene tahab ju ikka võimalikult kaua oma kodus elada! Või kui mitte oma vanas kodus, siis vähemalt võimalikult iseseisvalt või koos lähedastega.

Ka minu lähikonnas on inimesi, kes ei soovi mingil juhul kodunt ära kolida, kuni vähegi ise toime tulevad. Maal taludes on iseseisev toimetulek veelgi raskem kui linnakorteris. On vaja, et tagatud oleks kõige elementaarsem, et kui inimene ei saa ise poes käia, siis sotsiaaltöötaja aitab. See võrgustik üle Eesti toimib.

●●Kujutleme nüüd inimest, kes ei raatsi oma voodihaiget vanaema või isa hooldekodusse saata, aga käib tööl. Ainuüksi lamatiste ennetamiseks on va-

ja inimest iga paari tunni järel pöörata, asendit muuta. Või vahetada mähkmeid. Aga kuidas sa tuled keset päeva mitu korda töölt koju? Kahjuks on Eesti süsteem selline, et kui juba lamatiseid on tekkinud ja neid on vaja siduda või teha muid meditsiiniprotseduure, siis saab koju kutsuda pereõe, mille eest maksab haigekassa. Aga lamatiste ennetamiseks hooldajat saada on raske. Või selleks, et aidata haiget pesta või niisama hooldajal puhata. Näiteks Tallinna Kesklinna valitsusest öeldi, et hooldaja, kelle eest maksab linn, käib ainult nende juures, kellel pole lapsi ega

Ühiskonnas on palju kinnisvaraomanikke. See on ressurss, mida saame arvestada.

Ma ei räägi müügist, ka väljarentimisest võiks saada mitusada eurot, millest katta kulud.

lähedasi. Kui ma soovin vana vanemale hooldajat, kes päevas korra tema asendit muudaks, mähkmeid vahetaks ja peseks, pean teenuse tellima erafirmast ja ise maksma. 15 eurot kord. Kuus teeb see pool kooliõpetaja palka.

Jah, meie soovime arendada omastehooldajatele puhkuse andmist. Et need, kes elavad koos hooldamist vajavate omastega, saaksid puhata. Meil on omastehoolduses üld-

se hästi suured plaanid. Tahame, et kõik kohalikud omavalitsused pakuksid eakatele koduseid teenuseid. Mõnel on vaja seda, et hooldaja käiks paar korda päevas seitsmel päeval nädalas, mõne inimese juures on vaja pidevalt kohal olla, mõnede eakatele oleks lahenduseks päevahoid. Eestis tehakse aastas üle 320 000 koduõevisiidi, me tahame tõsta selle arvu poole miljonini. See kataks kogu nõudluse. Tahame 2015. aastaks mitmekordistada ka hooldusravi kohti, nii et see jõuaks 2500-ni ja kataks kogu nõudluse.

●●Millal jõuate selleni, et kogu Eestis oleks hooldust vajavatele inimestele tagatud ühesugused teenused? Praegu on see nagu halbade võitudega loterii. Igas omavalitsuses on eri reeglid, ühtset miinimumstandartit pole.

Hiljemalt kahe aasta pärast on Eestis palju ühtlasemad hooldusteenused. Soovime selleks järgmise seitsme aasta jooksul riigi poolt Euroopa Liidu toel panustada mitukümmend miljonit eurot. Koduhooldamise kvaliteet ja kättesaadavus üle Eesti tuleb ühtlustada ja teenuste ringi laiendada.

●●Mida see tähendaks? Et näiteks Tallinnas ei oleks linna poolt makstud koduhooldaja kättesaadav ainult üksikutele inimestele, vaid ka nendele, kes elavad koos töö käiva lastega?

Jah, aga päris kõik teenused ei saa ka päris tasuta olla. Me tahame koos ekspertide ja kohalike omavalitsustega

üle Eesti kaardistada probleemid, kust king enim pigistab. Tallinnas ja Hiiu maal võivad mured olla väga erinevad. Riigi poolt saame olukorda parandada mitmel moel. Näiteks kui me ehitame riigi toel valmis ruumid teenuse osutajale, siis saab ta pakkuda märksa odavamat teenust kui juhul, kui peab kapitalikulud ise tasuma. Lisaks tahame pakkuda koolitust, palju muud. Selle, et riik suurendab Euroopa Liidu vahendite toel omastehooldusesse panustamist, leppisime valitsuse istungil kokku kolm päeva tagasi (möödunud teisipäeval – toim).

●●Eri riigid on asja lahendanud väga erinevalt. Näiteks Saksamaal kehtib juba alates 1995. aastast hoolduskindlustus, sarnaselt meie tervise- ja töötuskindlustusega. Ja kui inimene vajab hooldust, maksab hoolduskindlustus selle eest teatud ülempiiri järgi. Hoolduskindlustus ei kata üksnes hooldekodu kulusid, vaid palju muudki. Kas Eesti ei võiks rajada hoolduskindlustust sotsiaalkindlustuse ühe sambana? Olen selle süsteemiga täiesti tuttav. Seda on Eestis ka varem arutatud.

●●Kas teie kodanikuna oleksite nõus maksta väikese protsendi oma palgast teades, et vanainimeste eest hoolitseks selle eest?

Ma kaaluks seda väga tõsiselt. Aga sellele teema nõrk koht on, et ta ei aita neid, kes juba täna teenust vajavad. Ajaloolistel põhjustel on tänane eakate põlvkond majanduslikus

Ma keeldun sotsiaalvaldkonda nimetama.

HILLAR METSA METSIK MAAILM

HOOLDUSKINDLUSTUS

Saksa lahendus – hoolduskindlustus

Eesti geriaatrid on juba mitu aastat rääkinud võimalusest rajada hoolduskindlustus, mis toimiks sarnaselt haigekassa ja töötuskindlustusega: inimesed ja tööandjad maksaksid sinna teatud protsendi oma palgast ja kui inimene jääb töötuks, haigestub või vajab hooldust, kataks kindlustus tema kulud.

Hoolduskindlustus on olemas mitmes Euroopa riigis. Näiteks Austrias eksisteerib vabatahtlik hoolduskindlustus, Saksamaal rajati aga 1995. aastal kohustuslik hoolduskindlustus, mis on sotsiaalkindlustussüsteemi üks samm.

Kuidas Saksa hoolduskindlustus toimib? Töötavad inimesed peavad iga kuu maksma hool-

duskassasse 1,025% oma palgast, tööandjad peavad teist sama palju juurde panema. Need enam kui 23-aastased inimesed, kellel pole lapsi, peavad maksma 1,275% palgast.

Kui inimene hakkab hooldust vajama, katab hoolduskindlustus tema kulud kuni teatud maksimumpiirini. Kui hooldust vajab inimene elab koos töötava lähedasega, saab abivajaja paigutada päevaseks ajaks päevahoidu: hommikul tulla kätte järele, õhtul tuuakse koju, ainult toiduraha tuleb ise maksta. Kui hooldaja vajab puhkust, saab ta paigutada abivajaja kuni kuuks ajaks kindlustuse kulul hooldus- haiglasse.

Hoolduskindlustus hüvitab

nende kulud, kes vajavad ööpäevaringset hooldekodus viibimist. Kui abivajaja elab oma kodus ja peab näiteks ümber kohandama oma vannitoa või trepi, katab needki kulud kindlustus.

Peale selle maksab hoolduskindlustus toetust eakatele, kes üürivad kamba peale ühiselt korteri või maja, et üksteist aidata, ja toetab vabatahtlike programme, kes dementsete patsientidega aega veedavad, näiteks ühiselt lauldes või vanu pildialbumeid sirvides, et mälu värske mana hoida. Hoolduskindlustus toetab ka koduhooldust – hooldajaid, kes abivajajaid näiteks kodus pööramas või pesemas käivad.

Külli-Riin Tigasson

KALAPÜÜK PEIPSIL	PÕHJA-KAUKAASIA KONFLIKT	EL-I VARISENUD TUGISAMBAD
Eluaegsete kalurite sõnul on musta turu osakaal üle poole, mis tähendab seda, et teadlastega kooskõlastatud järve suutlikkust määratud kvootide arvestuses ületatakse üle kahe korra. LEMBIT KALJUVEE (PÕHJARANNIK)	Taktikamuutus seisneb selles, et kohapeal Põhja-Kaukaasias loobuvad <i>bojevik</i> ’id avalikes kohtades suurte terroriaktide korraldamisest, mis enamasti töi kaasa ka palju tsiviilohvreid. Selle JAANUS PIIRISALU (DELFI)	Kõik kolm sammast, mille-ga põhjendati ja millele omal ajal rajati Euroopa Liit, on kokku varisenud. Teist maailmasõda ei mäletata enam, külm sõda on samuti minevikku jäänud. IVAN KRASTEV (KULTURA)

amata kui vanainimene hooldamata

ast kuluks, see on investering, ütleb sotsiaalminister Taavi Rõivas.

Foto: Ilmar Saabas

HOOLDUSTEENUS

Hooldusravi järjekorrad on lühenenud

Jelena Leibur

Tallinna diakooniahaigla juhataja

Hooldusravi järjekorrad on mõnevõrra lühenenud, sest teenuse pakkujaid on juurde tulnud. Meeste hooldusravile pole meil diakooniahaiglas praegu näiteks üldse järjekorda. Hooldushaiglatel on haigekassaga leping: 85% hooldekodu koha hinnast maksab haigekassa, 15% tuleb ise maksta. See tähendab, et patsient peab hooldushaiglas ise maksma 300 eurot kuus. On ka nn intervallhoolduse võimalus: eakat kodus hooldav inimene vajab puhkust ja paigutab eaka selleks ajaks haiglasse. Mitu Tallinna linnaosa maksa-

vad intervallhoolduse kinni, aga mitte kõik. Hooldusravi saamise näidustus on see, et inimene vajab õendusabi. On ka patsiente, kes saavad õendusabi kodus: koduõed tulevad, seovad lamatised, kontrollivad veresuhkrut. Selleks on vaja perearsti saatekirja. Neil üksikutel inimestel, kes elavad oma kodus, käivad ka sotsiaalhooldajad, kes toovad süüa, aitavad koristada, vajaduse korral pesevad. Nende juures, kellel on lähedasi, linna raha eest sotsiaalhooldajaid ei käi. Hooldekodu on patsiendi jaoks kallim kui hooldushaigla, sest hooldekodu eest tuleb tal

täies mahus endal maksta. Hinnad on 500–800 euro kanti kuus. Hooldekodusse ei ole vaja perearsti suunamist, sinna lähevad need, kellel on raske kodus toimeta. Üksikutel inimestel katab hooldekodu maksumuse, mis ületab pensioni, kohalik omavalitsus – linn või vald maksab ülejäänu. Teistel peavad üldjuhul panustama ka lapsed. Oleks hea, kui koduhooldajad saaksid käia rohkemate inimeste juures. Samuti oleks hea kui Eestiski arendataks eakate toetatud elamist: eakad elaksid ühes majas, justkui igaüks oma kodus, aga majas oleks ööpäevane järelevalve ja võimalus nupule vajutades abi kutsuda.

mõttes raskemas seisus kui meievanuste põlvkond siis, kui meie pensionile jääme. Need, kes täna teenust vajavad, ei saa ennast enam täna kindlustada. Neil on kindlustusjuhtum juba tekkinud. Kindlustust ei saa tagantjärele teha. See kindlustus on huvitav idee, aga see võiks tööle hakata tänaste noorte ja keskealiste jaoks. (Kui Saksamaal hoolduskindlustus 1995. aastal rajati, hakati sellest siiski katma ka juba selleks ajaks tekkinud abivajajate hoolduskulusid – toim.)

●● **Aga selle saaks teha ju avalik-õiguslikuna ja ette kirjutada, et nad peavad katma ka juba olemasolevate abivajajate kulusid?**

Te ju mõistate, et ministrina pühendun eeskätt nende inimeste aitamisele, kes täna kõrvalist abi vajavad. Kindlustuse üle olen valmis arutlema, aga see saaks matemaatiliselt aidata neid, kelle hooldusvajadus tekib alles pikkade aastate pärast.

●● **Kumb lähenemine teile rohkem sümpatiseerib, kas põhjamine ja keskeuroopalik mudel, et ühiskond aitab eakaid abivajajaid solidaarselt, või pigem lõunamine lähenemine, et iga perekond ise vastutab oma lähedaste eest?**

Nagu enamikus asjades, on Eesti valinud oma tee. Küsimus on selles, mis on meie erinevus. Meie positiivne erinevus on, et ühiskonnas on hästi palju kinnisvaraomanikke. See on positiivne, see on ressurss, mida saame arvestada. Paljudes riikides üüritakse kinnisvara, omandit praktiliselt pole. Kui rääkida hooldekodudest, siis see teenus on kõige kallim Tallinna ümbruses. Tallinna kandis elavate inimeste kinnisvara on üldiselt väärtuslikum. Ma ei räägi müügist, ka väljarentimisest võiks saada mitusada eurot. Kui järeltulijad soovivad vara pärida, võib ju rentida. Ka müük ei tohiks olla välistatud. Pigem jäägu pärandus saamata kui eakas inimene hooldamata.

●● **Te olete rääkinud ka kinnisvarapensionist. Kas te ei arva, et Eesti regionaalne ebavõrdsus on selleks liiga suur, et saaksime rääkida kinnisvarast kui sambast, mille arvel rahastada omastehooldust? On üks pooltõsine indikaator, mille järgi võrreldakse eri riikide regionaalset ebavõrdsust: kui mitme kilomeetri kaugusel pealinnast saab osta maja summa eest, mis kulub pealinna südames sajaruutmeetrise korteri**

kuuüüriks. Norras on neid kilomeetreid 2000. Tallinnas küsitakse praegu ühe sajaruutmeetrise korteri eest 2000 eurot kuus, pealinnast 211 kilomeetri kaugusel Narvas saab 1650 euro eest osta rohelusse uppunud õunapuuaia 93-ruutmeetrise majakese. Eks need, kellel on lähedased ja kellel on omand, on objektiivselt võttes paremas seisus. Nende maksevõime on parem. Aga loomulikult on riigi ülesanne tagada, et teenuseid osutataks üle Eesti ühtselt ja kvaliteetselt.

Kinnisvarapensionist – see, kui ta ei tööta kõigi jaoks, ei tähenda, et see ei võiks olla vabatahtlik või riigi poolt garanteeritud lisavõimalus osa inimeste jaoks. Ravimeid, mis universaalselt kõiki aitavad, on maailmas vähe, hea on seegi, kui see aitab kasvõi sadat või tuhandet inimest.

●● **Siiski, kui te teete poliitiku-na panuse kinnisvara omamise-**

Ravimeid, mis kõiki aitavad, on maailmas vähe, hea on seegi, kui ravim aitab kasvõi tuhandet.

Kui poeg on Soomes tööl, on tal tõenäoliselt majanduslikud võimalused ema või isa aidata.

le, siis tunnistagem, et näiteks Tallinnas, kus kinnisvara on kallim, on ka eakatele niigi paremad teenused kui mõnes väikeses omavalitsuses. Aga mida peab tegema see vanainimene, kes elab saamajas, millel pole nii suurt turuväärtust, ja kui vald on vaene ja poeg Soomes tööl?

Kui poeg on Soomes tööl, on tal tõenäoliselt ka majanduslikud võimalused oma ema või isa aidata. Kas lahendus on hooldekodu või inimese hooldamine kodus, on individuaalne. Ma pole öelnud, et kinnisvara rentimine või müük on ainus lahendus, millele riik nüüd sajaprotsendiliselt panustab! Kaugel sellest. Pigem on see vabatahtlik lisavõimalus ja lahendus osale peredele. Oluline on, et enne seda, kui eakas inimene vajab ööpäevaringset abi, tuleb panustada kodushooldamise kvaliteeti ja kättesaadavusse. Oleme selles [Euroopa Liidu] eelarveperioodis selleks varunud mitukümmend miljonit.

●● **Kas riik hakkab siis koduhooldajat kinni maksma?**

Seda on vara öelda. Kutsume ühe laua taha kokku eksperdid, omavalitsuste esindajad ja arutame läbi, kust king pigistab, kus on kättesaadavus kõige halvem, kus on vaja tagada koolitust ja abivahendeid. See, mida me lähiaastateks planeerime, saab olema väga suur samm omastehoolduses. Töötame välja riikliku toe, mis seisneb koolitustes, metoodikas, rahalises toes.

●● **Hooldustöötajad peavad ära elama ligikaudu 300 euroga kuus. Kümme korda vähemaga kui parlamendiliikmed. Kas te võite panna käe südamele ja öelda, et 300 eurot on õiglane tasu hooldaja töö eest ja toob ametisse inimesi, kes seda hästi teevad?**

See, et hoolduses on madalad palgad, on loomulikult probleem. Aga hooldustöötajate palk kasvab lähematel aastatel kindlasti märgatavalt kiiremini (kui parlamendisaadiku palk – toim).

Tervishoius töötavatele hooldajatele on kokku lepitatud 20% palgatõus.

●● **Margus Tshakna osutas, et eakate parem hooldus eeldab ühiskonna valmisolekut. Kas teile ei tundunud, et ühiskond on ammu valmis, aga poliitikut ei ole?**

See on sügav eksiarvamus. Eks poliitikutki on inimesed ja osa ühiskonnast. Euroopa Liidu eelarve, mille poliitikut on koos ametnikega kokku pannud, panustab väga tugevalt sotsiaalvaldkonda ja omastehooldusesse. Öelda, et poliitikut ei ole valmis – nii ei saa üldistada. Mina sotsiaalministrina olen valmis sellesse väga oluliselt panustama. Kõik poliitikut ei mõtle ühtemoodi, aga need, kes täna Eesti riiki juhiavad, peavad seda teemat oluliseks.

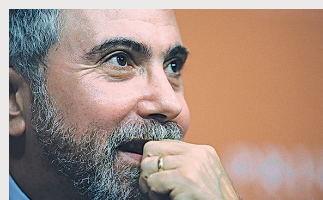
●● **Mis te sellest arvate, et teid nimetati kuluministriks?**

Ma olen sellele kategooriliselt vastu. Aga inimene, kes nii ütles, märkis, et see pole tingimata tema arvamus, vaid et „tihti peetakse” sotsiaalministrit kuluministriks. Ma keeldun sotsiaalvaldkonda – näiteks haigekassa enam kui 800 miljonit eurot, mida me panustame inimestevahelisele – nimetamast kuluks, see on investering. See annab otsest efekti. Omastehooldus on sama: kui me aitame lähedastel tööle minna, on sellel ka majandusele ja ühiskonnale positiivne mõju. ●

SULARAHA VÄLJAANDMISE SÜSTEEM LÄTI KAUPLUSTES

Kõikjal Lätis, kus ei ole sularahaautomaate, arendatakse kaubandusettevõtetes sularaha väljandmise süsteemi. Riigi keskonnakaitse ja regionaalarengu ministeerium kogub igal aas-

tal infot sularaha väljandmise punktide kohta. Nende andmeil oli 2012. aasta juulis võimalik kuitahes suure ostu sooritamiseks sularaha välja võtta 762 kaubandusettevõttes. ERR

KRUGMAN RIIAS

24.–25. juulil Riias toimuval rahvusvaheliselt majandusfoorumil esineb Eestiski kurikuulus nobelist Paul Krugman (pildil), kes on kritiseerinud Läti kasinusel põhinevat edumudelit. EPL

TÖÖÖNNETUSED

4000 registreeritud tööõnnetust oli ametiühingute kesклиду teatel mullu Eestis, neist 800 õnnetust olid rasked ja 14 juhul hukkus ka inimene. Delfi

Ohutsoonis on endiselt 13 protsenti laenuvõtjatest

Märkimisväärse osa laenuvõtjate tagatisvara väärtus ei kata nende eluasemelaenu jääki. Aga just laenuvõtjad on olnud keskmisega võrreldes viimastel aastatel edukad säästude kogumisel.

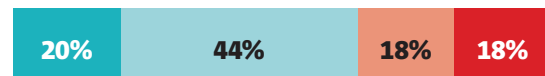
Eluasemelaenu saaja laenu ja selle tagatise suhte alusel 2013. a alguse seisuga jagada nelja gruppi

■ kuni 50% ■ 51–80% ■ 81–100% ■ 101% ja rohkem

Laenu arvu alusel

Laenumahu alusel

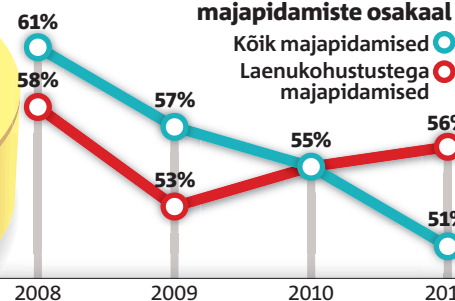

0% 20% 40% 60% 80% 100%

Rahaliste säästudega majapidamiste osakaal

○ Kõik majapidamised

○ Laenukohustustega majapidamised

Allikas: Eesti Pank, TNS Emor; graafika: Maret Müür

Iga kaheksanda laenu jääk ületab tagatise väärtuse

Olukord on tekkinud majanduskriisi tuules, kui tagatiste väärtused kolinal kukkusid.

Harry Tuul
harry.tuul@epl.ee

Kui 2010. aasta lõpus ei katnud tagatisvara ligi kolmandiku laenuvõtjate eluasemelaenu jääki, siis selle aasta alguseks on nende arv Eesti Panga uuringu järgi kahanenud ligi 13%-ni ehk iga kaheksanda inimeseni.

Selline olukord tekkis majanduskriisi tagajärjel, sest pangad finantseerisid kinnisvaraostusid buumi ajal väga väikese omafinantseeringuga ja kriisi tagajärjel vähenes tagatise väärtus kolinal, kohati isegi rohkem kui poole võrra. Nordea laenuvõtjate juhi Ivika Pääsuke-Kästiku sõnul on pangad pärast kinnisvaraturu langust laenuvõtjate suhtes kliendi omafinantseeringu määra üle vaadanud.

Viimase statistika põhjal on näiteks neil uute laenu-

puhul keskmine laenu ja tagatise suhe ligi 70%.

„Suhtarvu paranemisele on kaasa aidanud ka baasintresside langus, mis on suurendanud põhiosamaksete osakaalu ning vähendanud seeläbi laenujääki. Oma korrektiivid on teinud ka kinnisvaraturg. Selle elavnemine ning hindade tõus on mõjunud nimetatud suhtarvule positiivselt,” sõnas Pääsuke-Kästik.

Ei saa ennustada

SEB eraisikute suuna arendusjuht Triin Messimas selgitas, et olukorda, kus kinnisvara turuhind laenujääki ei kata, ei ole ilmselt võimalik täiesti vältida, sest kinnisvaraturu muutusi ei saa täpselt ennustada.

„Antud riski aitab vähendada laenuvõtja suurem omafinantseering, kuid see ei ole suurele enamusele uut kodu soetavatele peredele jõukohane. Täna on pigem tõenäoline kinnisvarahindade kasv, mistõttu risk, et täna võetud kodulaenu tagatis edaspidi laenusummat ei kata, on kindlasti väiksem,” ütles Messimas. ●

Laenuvõtjad koguvad rohkem sääste

Kui üldiselt on majapidamistel sääste alates 2008. aastast vähemaks jäänud, siis laenuvõtjad vastupidi on oma rahapuhvrit kasvatanud. Eesti Panga uuringust selgus, et sääste omavate majapidamiste osakaal on vähenenud 61%-lt 51%-ni. Samal ajal on laenukohustusega majapidamiste säästmistrend pärast 2009. aasta langust taas kasvule pöördunud. Kui siis oli neist sääste 53%-l, siis mullu juba 56%-l.

Eesti Panga asepresident Madis Müller selgitas, et sellel võib olla kaks põhjust. Esiteks on laenuvõtjad veidi jõukamad ja teiseks on nad ilmselt lõiganud kasu ülimaldala langenud intressimääradele, mis on lubanud rohkem säästa. Kuue kuu euribor, mis on enamiku laenude baasintress, on kolme aastaga vähenenud kümme korda: ligi 3%-lt 0,3%-ni.

Kümnendik eestlastest saab ümbrikupalka

Kümnendik tööotsingute portaali CV Keskus küsitlusele vastanud tunnistab, et saab ümbrikupalka, 8% vastajaid saab ümbrikus osa oma palgast.

Küsitlus peegeldab üsna täpselt eelmise aasta suvel avaldatud Eesti konjunktuuriinstituudi uuringut, mille järgi sai 2011. aastal ümbrikupalka 8% ja 2010. aastal 13% töötajaid. Kõige sagedamini maksti varjatud töötasu ehituse ja transpordivaldkonnas.

CV Keskuse küsitlus kinnitab trendi, et ümbrikupalgade osakaal väheneb. Kui 2007. aastal korraldatud küsitluse ajal vastas ligi veerand inimesi, et saab ümbrikupalka, siis mullu oli nende osakaal vaid 12%.

„Ümbrikupalga osakaalu vähenemine aastast aastasse näitab inimeste teadlikkuse kasvu ümbrikupalga tegeliku mõju suhtes,” ütles CV Keskuse turundusjuht Laura Tammeorg.

„Töötajal on õigus saada mitmeid hüvitisi, mille arves-

tamise aluseks on tema ametlikud sissetulekud: ajutise töövõimetuse hüvitis, puhkusetasu, töökoha kaotamisega seotud hüvitis, vanemahüvitis, pension ning samuti sõltub töötaja sissetulekust tema laenuvõime,” selgitas Tammeorg.

„Inimesed teadvustavad, et tegelikult avaldab ümbrikupalgade maksmine negatiivset mõju kogu ühiskonnale,” lisas ta.

100 miljonit makse

Eesti konjunktuuriinstituudi uuringust selgub, et 77% töötajaid ei poolda ümbrikupalga ja olulisemaks põhjuseks nimetati just sotsiaalsete garantiide puudumist või olulist vähenemist.

Ühtlasi annavad ümbrikupalgad maksupetturitele ausalt makse tasuvate ettevõtjatega võrreldes ebatervet konkurentsielise.

Hinnanguliselt jääb ümbrikupalgade maksmise tõttu riigil saamata ligi 100 miljonit eurot makse. ● EPL

Lennujaamas parkimine läks kallimaks

Tallinna lennujaam tõstis aprilli keskel lennujaamakese parkla tasu. Kui enne tuli A-parklas 0-korrusega samal tasapinnal tunnise parkimise eest maksta kaks eurot, siis nüüd on tasu kolm eurot. Teine tund maksis varem neli, nüüd viis eurot. Päeva eest tuli tasuda kümme, nüüd 15 eurot.

Lennujaama esindaja Lauri Linnamäe sõnul loodetakse niimoodi suunata mitme-päevase reisil käivaid kliente pikaajalisse parklasse. „Praegu on terminaliesine A-parkla, mis on tegelikult mõeldud lühiajaliseks parklaks, väga sageli umbes, samas kui pikaajalisse parklasse oleme kohti juurde teinud ning seal ruumi jätkub,” selgitas Linnamäe.

Uue hinnakirja järgi maksab auto seitsmeks päevaks A-parklasse jätmise Linna-mäe sõnul 45 eurot, pikaajalises parklas on sama aja hind 28 eurot. „Sellega loodame, et reisijad jätkavad võimaluse kasutada lühiajalist parklat neile, kes vajavad seda tõesti lühemaajaliselt,” sõnas ta. ● **Kaidi Tahula**

29.04. Haapsalu Kultuurikeskus / 02.05. Viimsi Kultuurikeskus
06.05. Valga Kultuurikeskus / 07.05. Paide Kultuurikeskus
09.05. Salme Kultuurikeskus / 10.05. Tapa Kultuurikoda
13.05. Kuressaare Kultuurikeskus / 14.05. Orissaare Kultuurimaja

Etenduste algus kl. 19.00

Ootamatu ettepanek

Richard Baer (USA)

HELGI SALLO
RAIVO TRASS
RAIVO METS
VELJO REINIK

LAVASTAJA:
EERO SPRIIT

VANA BASKINI TEATER

k

KULTUUR

UURIDES KIWAT

Homme ilmub EPL-i veebiväljaandes filosoofi ja tõlkija Margus Oti arvustus Kiwa isikunäituse „enter the untitled” kohta. Kiwa väljapanekut saab vaadata Tallinnas galeriis Vaal 4. maini. **EPL**

TUDENGID DRAAKONIS

Täna kell 16 avatakse Draakoni galerii keldrisaalis näitus „MUUTTUUM”, mis tutvustab Eesti kunstiakadeemia vabade kunstide üliõpilaste sellel õppeaastal valminud töid. **EPL**

AUHIND PÕLDVERELE

Laulja Laura Põldvere sai reedel rahvusvahelisel konkursil Riga Jazz Stage teise koha ja Raimonds Paulsi väljapandud eripreemia. Grand Prix' sai leedulanna Laura Budreckytė. **EPL**

DŽÄSSIPREEMIADE VÕITJAD

Reedel anti festivalil Jazzkaar üle tänavused džässiauhinnad. Peapreemia, 3200 euro suuruse Danske Jazziauhinna sai kont-rabassimängija Taavo Remmel viimase kolme aasta tegevuse

eest. Noore džässitalendi auhinna sai pianist ja helilooja Holger Marjamaa. Džässiedendaja auhinna pälvis helilooja ja saatejuht Valter Ojakäär. Auhindu anti seitsmendat korda. **EPL**

Haapsalu õudusfestivali värsked muljed: kahvatuvõitu võbelus

Arvustus

Fagira D. Morti
kriitik

Sattusin järjest filmidele, milles realistlikud maniakid inimesi taga ajavad, üleloomulikkust ja õõva kippus nappima.

Nädalavahetusel peeti Haapsalus kaheksandat korda õõvapidu nimega HÖFF. Kõiki filme ma ära vaadata ei jõudnud, aga kokkuvõtteks ütleksin üldmulje: õudne küll ei olnud. Kohati pakuti eemaletõukavat või võigast kraami, aga hirmuhaare jäi tundmata.

Kui eelmise aasta avafilm „Iron Sky” tõmbas saali korralikult rahvast täis, ka sellist publikut, kes käis ainult avafilmi vaatamas, siis tänavu oli saal avafilmi „Maniakk” ajal pooltühi. Võinuks ju arvata, et Elijah Wood maniaki rollis on piisav publikumagnet, kuid võta näpust. Maniakk selles filmis võttis küll skalbist. Tegemist on uusversiooniga samanimelisest filmist, mis pärineb 1980. aastast. Oleksin tahtnud festivali kavas näha ka originaalfilmi, oleks olnud hea värskelt võrrelda. Igal juhul pakkus „Maniakk” mõnevõrra igavat verist meelelahutust. Rõve oli küll, aga õudset atmosfääri jäi puudu. Ja Wood peaosalisena tundus tuim. Lihtsalt traat-

Neljapäev tõi Haapsalu linnatänavale *zombie*'de rongkäigu.

Foto: Christo Neemre

Kollaažfilm „Surma aabits” oli igati kummastav, jahmatav, peadpööriv tripp.

nuustikuga käte pesemisest ja udukest migreenihookaadrimest jääb maniaki edasiandmiseks väheks.

Väga omapärane friigikompevek oli kindlasti „Surma aabits” – kollaaž eri riikide erinevate režissööride lühifilmidest, üks jaburam kui teine. Teose lõpuni vaatamiseks on vaja külma närvi, sest see

on tõeline virvarr, mis umbes poole peal paneb seest keerma ja võib aju suitsema ajada. Elamus jääb meelde pikaks ajaks, kuigi taas: ega see hirmutav just ei olnud, pigem naljakas. Kel võimalik, soovitatakse selle kollaaži tagantjärele ära vaadata, igati kummastav, hämmastav, jahmatav, peadpööriv tripp.

Tasemel hispaanlased

Oriol Paulo „Surnukeha” oli vägagi nauditav, kuid siiski pigem puhas ja korralik krimipõnevik kui õudus. Tegemist on klassikalise kättemak-sufilmiga, on mõned laibad ja tegevus toimub surnukuuris, aga pole vaime ega *zombie*'sid,

on vaid inimlik vimm ja vaiken hullus. Võib-olla see just peakski meie jaoks kõige hirmutavam olema? Igal juhul oli „Surnukeha” suurepärase loo, pildi ja näitlejatöödega pärl. Hispaania filmide valik on HÖFF-il alati hea olnud. Kahjuks ei näinud ma Óscar Rojo „Kõigesööjaid” ja sellest on tuline kahju.

Ka Ben Wheatley „Ekskursandid” polnud sugugi luupainajalikult õudne. Ei mingeid ebasurnuid ega vampiire – täiesti harilik noorpaar, kes justkui muuseas avastab, et inimesi kuristikku lükata või neist üle sõita on normaalne. Nagu hobi või nii. Jah, pigem must huumor. Vähes-

te vahenditega oli jutustatud lihtne kummastav maniakilugu. Aga ikka pigem naljakas kui õudne.

Selline see festival siis seekord minu jaoks oli: *zombie*'sid nägin ainult avaparaadil, kinolinale need ei jõudnud. Kõik muu nähtu rääkis pigem maniakkidest, seejuures realistlikult – niisuguseid asju võib elus juhtuda. Kahjuks jäi seetõttu mulje, nagu oleksin käinud krimifilmide festivalil. Niisugused need festivalid juba on: kui pole kavas kogu programmi maniakaalselt ära vaadata, jääb festivalist pihku vaid killuke. Minu oma oli selline tuhmunud ja kuivanud vereplekkestega. **o**

Raamatupood Lugemik täidab kunsti-kirjanduse tühimikku

Reedest on Eesti kaasaegse kunsti muuseumi hoovil avatud uus raamatupood Lugemik, mis keskendub ainult kultuuriväljaannete müügi-le. Algatuse taga on fotograaf Anu Vahtra ja disainer Indrek Sirkli 2010. aastal asutatud samanimeline väikekirjastus, mis on praeguseks avaldanud tosin teost peamiselt eesti kunstnikelt.

Poes müüakse kaasaegset kunsti, filmi, teatrit, kultuuri- ja kunstiteooriat, filosoofiat, disaini, arhitektuuri ja muid kultuurivaldkondi puudutavaid teoseid Eestist ja välismaalt. Erilist rõhku pannakse väikekirjastuste värskematele väljaannetele.

Küsid lugejailt nõu

„Tegu on väikeste, aga mujal maailmas tuntud kirjastustega, kes annavad välja üsna spetsiifilisi tekste või autoriraamatuid,” selgitas Vahtra. „Eestis või isegi laiemalt meie regioonis ei olnud neid eriti leida.” Nõudlus on Lugemiku valikute kohaselt täiesti olemas. „Mõni kuu tagasi saatsime paarisajale inimesele, kes esindasid erinevaid valdkondi, selise „kolme soovi” kirja, kus küsisime, milliseid raamatuid nemad meie poe riigis näha tahaksid,” lisas Vahtra. „Võtame kolleegide soovitusi pidevalt tõsiselt arvesse.”

Pood on avatud neljapäevast pühapäevani kell 13–19, kõik poes müüdavad trükised on saadaval ka e-poes www.lugemik.ee. **o Kaarel Kressa**

Jim Jacobs / Warren Casey

Grease

Muusikal
Getter Jaani või
Meribel Müürsepp

Uku Suviste või
Priit Strandberg

LAVASTAJA Georg Malvius (Rootsi)
MUSIKATUUST JA DIRIGENT Tarmo Leinatamm
KUNSTNIK Ellen Cairns (Šotimaa)
KOREOGRAAF Adrienne Åbjörn (Rootsi)
VALGUSKUNSTNIK Dalle Palmé (Rootsi)

Esietendus juba
sel laupäeval
Vanemuise suures majas!

8. mail Nokia
Kontserdimajas!

JÄRGMISED ETENDUSED
VT. VANEMUINE.EE

Hooaja peasponsor
emt

Aasta toetaja
kinema

Aasta toetaja
Dunka

Ametik autopartner
AMSERV

Tarta
Inim-muuseum

SOLARS | Nokia
Kontserdimaja

Hargla hoiab uue Melchiori-põnevikuga enda lippu kõrgel

Arvustus

Tuuli Jõesaar
tuuli.joesaar@epl.ee

Pirita kloostis tegutsevat kägistajat jahtiv apteeker Melchior avastab mitu sünet saladust ja elab üle ränga kaotuse.

Apteeker Melchiori neljanda raamatu tegevus toimub Pirita kloostis, kus salapärase kägistaja võtab mõne kuu jooksul mitu elu. Suust välja paisunud ja jubedalt lillakaks tõmbunud keelega laipasid leitakse nii kloostri müüride vahelt kui ka väljastpoolt. Juba eakas apteeker, kel samal ajal põetada ka haige naine, peab välja selgitama, kes haudus kurja nii ilmsüütute nunnade, rootslasest laevakapteni kui ka eaka vasalli vastu. Mõrtsukas on kaval ja Melchioril jagub mõistatamist raamatu lõpuni. Kurjuse juured viivad vanadesse aegadesse ja kätemaksu on haudunud kaua.

Indrek Hargla, kes on lugeja ootused eelmise kolme Melchiori-raamatuga kõrgele ajanud, ei vea alt. Kriminaalromaanis süžee on põnev ja piisavalt originaalne, et ka kogunud krimisõpra põnevil hoida.

Erilised plusspunktid saab Indrek Hargla selle eest, et ta kasutab keskaega oma kriminaalromaanis taustana teadlikult ja põhjalikult. See on ääretult meeldiv ja värske lähenemine pärast kõikmoeldavaid

pseudokeskaja raamatuid ja filme, kus ajastut kasutatakse taustana ainult selleks, et saaks daamidele selga kirjeldada võimalikult suured dekolteed ja mehi seada mõõgavõitlustesse.

Nunnad ja teised naised

Hargla on teinud põhjaliku uurimistööd alates keskaja meditsiinist, birgitiinide kloostrikorrast ja naise rollist keskajas kuni loomulikult Tallinna ajalooni. Samuti on ta suutnud vaata et väiksema monograafia mõõtu ajalooüürimuse osavalt sobitada kriminaalromaanis, nii et populaarteaduslik mõõde ja kriminaalne süžee üksteist ei sega ega lämmata.

„Pirita kägistajat“ eristab Hargla eelmistest Melchiorioromaanidest see, et kuigi nai-

„Apteeker Melchior ja Pirita kägistaja“
Indrek Hargla
●● Varrak

Hargla uut romaani esitletakse homme kell 16 Olde Hansas. Raamatust kõneleb autor, katkendeid loeb ette Rein Oja.

- Muusikat teeb Olde Hansa Musicus.
- Homme saab raamatut osta ainult Olde Hansast, 1. mail ilmub teos poodidesse.

Hargla jõudis jutujärgjega 1431. aastasse.

Foto: Sven Arbet/Maaleht

sed on ka eelmistes üsna palju tähelepanu saanud, siis kõnealune teos räägibki suures osas naistest – nende elust ja selle piirangutest keskajal. Kas võtta seda lihtsalt kirjaniku valitud ilukirjandusliku fookusega või näha paralleele praeguse ühiskonna ja (soolise) võrdsuse debatiga, jääb iga lugeja enda otsustada.

Populaarteaduslik mõõde ja kriminaalne süžee üksteist ei sega ega lämmata.

Kiita tuleb ka seda, et Hargla on ka keelekasutuses suutnud tekitada keskaja hõngu, mis on kahtlemata raske ülesanne. Ta annab oma tegelastele sõna pikkadeks religioosseteks mõtisklusteks ja suudab nende arhailist mõttemaailma veenvalt edasi anda.

Kui „Apteeker Melchior ja Pirita kägistaja“ juures millegi üle nuriseda, siis raamatu alguse rabeleduse üle. See, kuidas Melchior esimese laiba leiab, mõjub liialt kunstliku konstruksioonina ja jätab mulje, et autor on tahtnud sisesejuhatava osaga kiiruga ühele poole saada, et sündmustikuga peale hakata. Samas – seda ei saa sugugi pahaks panna, sest pärast seda üht konarust edenebki romaan sujuvalt ja nii põnevalt, et selle ainsa konaruse võib rahus andeks anda. ●

Pätijutud bussisõiduks

Mis on (:):Kivisildniku ja Aarne Anmanni ühistööse „Visa hing Kilingi-Nõmmelt“ žanr? Põhimõtteliselt kriminaalromaan ajupuhkuseks.

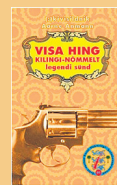
Olgem ausad, pehmekaaneline pätijutustus pole ajalooliselt just ülemäära kõrgelt hinnatud žanr, kui omajagu erandautoreid välja arvata. Kuid kaanemärkus, et tegemist on eriti verise Eesti Vabariigi kriminaalromaaniga, äratav huvi.

Tegemist on klassikalise süžee, kus ametimeestel rituaalmõrvana tunduvat tapmist uurides aru otsa saab. Võetakse ühendust endise kolleegiga, kes on kaheldava eetilise väärtusega tegude pärast töölt eemaldatud, aga kellel on hea ninaga kriminalisti maine. Paraku on tema elukommetel omad varjuküljed ning suhtumine küüniline.

Äärmiselt muhe on lugeda kriminaaljutustust, mille tegevus hargneb Eesti eri linnades. Korraga saavad meie provintsišerifid samasugused näod nagu nende Ameerika kolleegid samasugustes raamatutes. Ja kuna autorid keeravad siin-seal vinti mõnuga üle – oma osa mängib peatükkide vaheldumine, mis on üle ühe peategelase monoloogid sellest, kuidas tema sündmuste kulgu tajub –, siis kannatab „Visa hinge“ lugeda küll. Pikemal bussisõidul näiteks. ●

Mart Niineste

„Visa hing Kilingi-Nõmmelt“
(:):Kivisildnik, Aarne Anmann
●● Jumalikud Ilmutused

RAAMATUD

PANNKOOGITORT

Sven Nordqvist
Tõlkinud Ülle Kiivet
24 lk, Koolibri
Peadpööritava fantaasia ja muheda huumoriga jutustatud lugu pannkoogitordi küpsetamisest kass Findusele, kellel on sünnipäev kolm korda aastas. Nüüdseks eesti lastele juba armsaks saanud Pettsoni ja Finduse lugude esimese raamatu uus väljaanne.

FINDUS KOLIB VÄLJA

Sven Nordqvist
Tõlkinud Ülle Kiivet
28 lk, Koolibri
Pettson on hirmsasti tüdinud sellest, et Findus hakkab igal hommikul täpselt kell neli oma voodis üles alla hüppama. Taat teeb Findusele selgeks, et kui too hüppamist ei lõpeta, tuleb tal voodiga välja kolida. Finduse meelest on see tore mõte. Siis saaks ta viimaks ometi hüpatada nii palju, kui süda lustib. Aga kui tore on tegelikult täitsa üksi elada?

ELUTEATRI NÄITELAVAL. II VAATUS. LUGUSID DRAAMATEATRIST

Lembit Anton
228 lk, Canopus.
Eesti teatri elav legend, põline Virumaa mees Lembit Anton (sünd 1922) pajatab selles värvikas mälestusteraamatus lugusid eelmise sajandi 50-ndate ja 60-ndate aastate Draamateatrast. Tema sule all muutuvad otsekui elavateks Hugo Laur, Ruts Baumann, Ants ja Olev Eskola, Rein Aren, Ants Jõgi, Helmut Vaag, Franz Malmsten, Ruut Tarmo, Mari Möldre, Gunnar Kilgas ja paljud teised Eesti Draamateatri omaaegsed tähed.

MINIMOOD KÖÖGIS. KÕIK TOIDUD MUFFINIPANNIGA

Maire Suitsu
160 lk, Menu
Ammu tuntud ja päris argisedki road muutuvad väikestes pesades üllatavalt atraktiivseks ja sobivad vahel isegi pidulauale. Kui lisada valmistamise ja säilitamise hõlpsus, jääb üle imestada, kuidas keegi pole seda juba varem leiutanud. Minimoodi tutvustab kokaraamatute tuntud autor Maire Suitsu, kes pal-

jude retseptide kõrval jagab praktilisi nõuandeid. Toidud on valmistatud ja pildile seadnud Anna-Liisa Virkus.

EESTI LIPP

Küllo Arjakas
192 lk, Menu
Eesti võib olla uhke, et meie esimene trikoloor, 1884. aastal Otepääl pühitsetud lipp on siiani alles. Põhiosa raamatust käsitleb Eesti lipu lugu alates 1880. aastatest kuni praeguseni. Põhjalikult jälgitakse sinimustvalge kujunemist, levikut ning rahvus- ja riigilipuks muutumist. Samm-sammult jälgitakse rahvusvärvide avalikku taasilumumist 1980. aastatel. Raamat on illustreeritud rohke pildimaterjaliga.

AJA JÄLG KIVIS. KREEKA

Helgi Erilaid
168 lk, Menu
Sarja kuues raamat on iidsete müütide maast Kreekast. Teeme rännaku Olümpiasse, tutvume Artemise templi, Halikarnassose mausoleumi, Rhodose kolossi ja Ateenas iidse Parthenoniga. Uudistame Delfis kunagist Apolloni templi, kus tegutses jumalike tarkuste vahendaja oraakel Pythia, peatume

Mükeene tsitadellis ja Epidaurose teatris. Üks fantastilisemaid paiku Kreekas on Meteora, kus veel praegu seisab ligi 400 meetri kõrguste siledade kaljusammaste peal kuus ammust kloostrit.

LINNUELU AABITS. SUVISED AIALINN

Eesti ornitoloogiaühing
64 lk, Menu
Raamatust saame teada, kuidas linnud pesakohta valivad ja kuidas kulgeb nende pesaelu, kuidas meelitada oma aeda rohkem sulalisi, kuidas ehitada, paigaldada ja hooldada pesakasti või pesaalu. Koduümbruse linnurikkuse suurendamiseks saab iga inimene tublisti kaasa aidata. Kõige lihtsam on meisterdada pesakast, kuid on veel hulk muid nippe, kuidas lindude elu mõnusamaks teha. Raamatuga on kaasas linnuhäältega CD.

JOOKS ÜMBER PÜHAJÄRVE

Mart Juur
112 lk, Menu
Mart Juur pil-distab oma teises luulekogus hetki, sündmusi ja inimesi ajavoolu sügavamatest kihtidest. Juur on väikevormide

suurmeister, kelle aforistliku sule all omandavad elu pisiasjad eepilise mõõtme. Poeeti inspireerivad igavesed küsimused, rikas emakeel ja kaunis Lõuna-Eesti loodus. Tunnetuslikku väärtust lisavad kunstnik Allan Hmelinski eripalgelised joonistused.

KEVAD SAAB SÜGIS

Mart Kadastik
224 lk, Varrak
Selle romaani peategelased – ajakirjanik, ärimees, arst ja laulja – avastavad, et keskeakriisile ei järgne sugugi rahulik enese taasleidmine. Raha, karjäär ja tuntuus on nende meeste jaoks kaotanud oma tähenduse ja väärtuse. Üha rohkem hakkavad nad hindama naiste lähedust. Ootamatute siksakkidega lood vanemate meeste suhetest naistega pakuvad eelmiste aastakümnete olustiku äratundmisrõõmu, halastamatut eneseirooniat ja groteskseid puante.

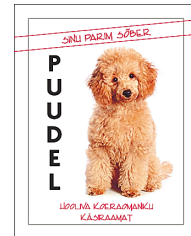
THALASSA! THALASSA!

P. I. Filimonov
Tõlkinud Ingrid Velbaum-Staub
496 lk, Varrak
Georgi tüdrukõber kaob ja tema

otsingud vallandavad sündmuste kaskaadi, mis haarab endasse elutüdinud rokkstaari Blutussovi ja ideaalse pornofilmi tegemisest unistava noormehe Arkadi. Ühel hetkel ristub kõigi nende tee salapärase Veekandjate liikumisega. Esimese Veekandja ja Georgi, kes arvab oma tüdruku sektile kaotanud olevat, saatuse on nende endi teadmata saja niidi või veenirega teineteise külge seotud.

SINU PARIM SÖBER-PUUDEL
S. Meyer Clark
Tõlkinud Ave Jäger
168 lk, TRBOÜ

Raamat tutvustab puudli, tuues lugejani tähtsamad selle tõuga seotud teemad: tõuajalugu, tõustandard, koera kutsikaiga, treenimine ja terviseiga seotud küsimused, näitused jne. Raamatus on olemas soovituslik vaktsineerimiskalender koos vaktsineerimiskupäevade ülesmärkimiseks vajaliku tabeliga ja palju illustreerivat pildimaterjali. Kuigi tegemist on tõlkeraamatuga, on trüki koostöös spetsialistidega kohandatud kohalikele oludele vastavaks.

S SPORT

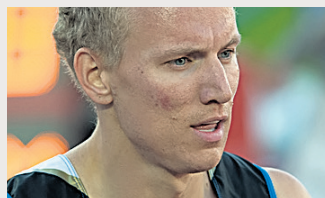
OLYMPIACOSE EDU

Korvpalli Euroliiga Final Fouri sekka jõudis viimasena mullune võitja, tiitlikaitsja Pireuse Olympiacos, kes alistas oma viiendas otsustavas mängus Istanbuli Anadolu Efesi 82 : 72. **EPL**

EESTI JUDOKATEL ON ÜSNA EDUTU EM

Judo EM-il alistas Aleksandr Marmeljuk (–90 kg) teises ringis olümpiavõitja Ilias Iliadise (Kreeka), aga kaotas sakslasele Marc Odent-halile. Martin Padar kaotas raskekaalu avaringis Ihar Makarau-

le (Valgevene), Juhan Mettis võitis Emil Tahhirovi (Aserbaidžaan), kuid kaotas sloveen Matjaž Ceraj-le. Grigori Minaškin (–100 kg) alistas Michal Horáki (Tšehhi), kaotas prantslasele Cyrille Maret'le. **EPL**

NIIDU HEAD JOOKSUD

Eesti esisprinter Marek Niit sai USA-s Fayetteville'is toimunud võistlustel 400 meetri jooksus ajaga 46,49 viienda koha ja võitis 4 x 100 meetri teatejooksu ajaga 39,52. **Delfi**

Rain Veideman: oma õiget mängu on väga raske taas leida

Intervjuu

Andrus Nilk
reporter

Tartu Ülikool/Rocki meeskonna tagamängija Rain Veideman peab koduklubi trumbiks ühtlast koosseisu.

●●Rain, Rock juhib pärast eilset pingelist mängu poolfinaalseeriat 2 : 0. Kas Tarval on üldse võidušanssi?

Ei saa öelda, et neil pole šanssi, aga jõudude vahekorda mõjutab see, et Tarvas saab kasutada üldjuhul kuut, meie aga kahteist korvpallurit. Juhul kui mõnel meie mängijal on halb päev, leidub ikka keegi, kel on hea päev. Ta tuleb väljakule ja teeb seda, mida meeskonnale vaja. Juhtub Tarval kuuest põhimehest kolmel olema halb päev, pole neil kuskilt asendajat võtta, sest pingil pole rohkem samaväärseid mängijad. Oleme pööranud tähelepanu tugevale kaitsesele ja kui viime paar vastast rivist välja, on neil selgelt raskem.

●●Teie suur mängijatevalik on nii hea kui ka halb. Hea on, et peatreener Gert Kullamäel on võimalik otsida kõige löögijõulisem koosseis. Halb on, et see võib pärssida liidri esilekerkimist.

Jah, mingil määral mõjutab ühtlane koosseis kellegi esiletõusmist. Näiteks olen ise veel noor ja kogenematu. Kogenud korvpallur ei lase ennast mõjutada, kui saab vahel vähem mängida. Aga kui noor mees ei saa end alguses käima, tuleb tema asemele teine ja kui too teine teeb hea partii, jääb pigem tema kauem väljaku-

Põlvevigastusest taastuv Veideman (paremal) nentis, et raviaeg möödus küll kiiresti, aga oma mängu leidmine pole pärast seda läinud nii hõlpsalt, nagu ta lootis. Eile oli ta aga üks Rocki paremaid mängijaid ja viskas 13 punkti.

Foto: Tanel Meos

Rain Veideman
korvpallur

„Ma pole jõudnud tagasi heasse seisuga, kuigi tahan juba seal olla.”

le. Kõige tähtsam on töötada kaitses. Kui saad väljakule, on vaja kõvasti mängida kaitses ja teha oma tööd hästi.

●●Kuidas oled suutnud pärast põlvevigastusest paranemist mänguvormi taastada?

Tunnistan ausalt: ei kujutanud ette, et tagasitulek võib olla nii raske. Viis kuud põl-

ve ravidest möödusid ruttu, aga oma mängu leidmine pole läinud nii hõlpsalt, nagu soovisin. Kui sain väljakule tagasi, tundsin väga suurt tahtmist mängida ja midagi kohe korda saata. Paraku ei saanud alguses üldse pihta ja panin oma asjadega nii mööda, kui üldse sai panna.

●●Kuivõrd mõjutas hea mängu taasleidmist keheline valmisolek? Või on sul nappinud enesekindlust?

Ei usu, et keheline seisund mu tegutsemist on mõjutanud. Olen kehaliselt päris tugev, tegin vigastusest paranemise ajal korralikult jõutreeningut. Tundsin taas väljakule saades suurt mänguenergiat. Tahtsin kohe midagi teha, jooksin, peaes, meeste vahele. Eks oli ka häid momente, näiteks Balti liiga play-off'i kordusmäng kodus Riia Baronsiga. Jah, see on olnud mu hooaja parim etteaste.

●●Missugune on su praegune seis?

Olen viimasel ajal mänginud kindlamini, aga mitte päris nii nagu enne vigastada saamist. Ma pole jõudnud tagasi heasse seisuga, kuigi tahan juba seal olla. Vahel küsin endalt:

„Miks enne panin palli pealt, aga miks nüüd viskasin korvi alt mööda? Miks vabaks jäädess söötsin, mitte ei visanud?”

●●Millest oled õige mängumina taasleidmisel kasu tundnud ja kellelt nõu küsinud?

Ma pole pead norgu lasknud. Suur tänu Gert Kullamäele, et ta on lubanud mul mängida, mitte ei ole jätanud pingile istuma. Olen samm-sammult üles

roninud. Olen Kullamäelt ka nõu küsinud ja tema soovitatud harjutusi tasapisi teinud. ●●Kas su kodukandi Haljala sõbrad elavad pigem kaasa sulle kui Tarvale?

Eks nad on sisimas ikka minu poolt, aga ma pole tähele pannud, aga ma pole tähele pannud, kelle poolt nad karjuvad. ●●Kuivõrd tunned veel enda seost Tarvaga, kelle värvides sa kolm hooaega tagasi esildalt esile tõusid?

Enam ei tunne mingit seost. Ja mitte sellepärast, et seal on nii palju väliskorvpallureid. ●●Eeldades, et Rock jõuab taas Eesti meistrivõistluste finaali, siis kas pead tähtsaks, et suudad kullaheitluses esitada väga hea partii?

Eks ma ikka üritan igas mängus teha kõike hästi. Enne kõike on tähtis jõuda finaali ja kõige tähtsamaks pean, et meeskond seal väga hästi esineks. Võiksite esikoha võita, muidu öeldakse, et oleme igavene teine. ●

Korvpalliliiga poolfinaal

Seeriat juhib TÜ/Rock 2 : 0
RAKVERE TARVAS – TARTU ÜLIKOOL/ROCK 89 : 91 (28.04)

Rakvere Tarvas: Märis Laksa 22, Reimo Tamm 22, Brandis Raley-Ross 19, Kaido Saks 13
Visketabavus: 43,3% – 45,6%;
lauapallid: 40 – 35; **blokid:** 2 – 3
TARTU ÜLIKOOL/ROCK – RAKVERE TARVAS 94 : 77 (26.04)

TÜ/Rock: Joosep Toome 20, Tanel Kurbas 14, Justin Ingram 13, Marek Doronin 10

Rakvere Tarvas: Märis Laksa 26, Anthony Stewart 12, Brandis Raley-Ross 10
Visketabavus: 47,3% – 48,3%;
lauapallid: 38 – 26; **blokid:** 3 – 3

Täna Delfi Spordis:
Korvpalli
otseülekanne kell
18.45: Rapla TYCO -
BC Kalev/Cramo

Barcelona ei võitnud ka kodus

Enne jalgpalli Meistrite liiga poolfinaalide korduskohtumisi mängisid neli võistlema jäänud klubi oma riigi meistrivõistlustel. FC Barcelona, kes kaotas Müncheni Bayernile 0 : 4, jäi ka kodus hätta ja viigistas Bilbao Athleticuga 2 : 2. Vigastusega kimpus olev Lionel Messi alustas kohtumist varumeeste pingilt, kuid kui Barca jäi kaotusseisu, tõi peatreener Tito Villanova ta väljakule ja Messi viigistas seisu. Barcelona läks Alexis Sáncheze väravast juhtima, kuid Ander Herrera viigistas seisu.

Samal ajal võitis Cristiano Ronaldota mänginud Madridi Real, kes jäi Meistrite liigas 1 : 4 alla Dortmundi Borussiale, Madridi Atletico 2 : 1 ja kindlustas endale liiga teise koha.

Saksamaal alistas juba tiitli kindlustanud Müncheni Bayern 1 : 0 Freiburgi, kohtumise ainsa värava lõi Xherdan Shaqiri. Dortmundi Borussia alistas 2 : 1 Düsseldorfit Fortuna.

Bayernil on 31 mänguga 84 punkti, mis on Bundesliga punktirekord. ● **EPL**

Eesti jalgpalli meistriliiga

VIII voor

TALLINNA FC FLORA –

TARTU TAMMEKA 2 : 0 (0 : 0)

Väravad: 85. Andre Frolov, 86. Albert Prosa

JK SILLAMÄE KALEV –

JK TALLINNA KALEV 0 : 0 (0 : 0)

TALLINNA FC INFONET –

NÖMME KALJU 0 : 3 (0 : 1)

Väravad: 44. pen Andres Koo-gas, 46. Tarmo Neemelo, 65. Vladimir Voskoboïnikov

FC KUURESAARE –

NARVA TRANS 2 : 0 (1 : 0)

Väravad: 24. Andre Ilves, 70. Joel Indermitte

PAIDE LINNAMEESKOND –

TALLINNA LEVADIA 3 : 4 (2 : 3)

Väravad: 30. Lauri Varendi, 37. Markus Holst, 66. pen Andre Mägi – 12. Rimo Hunt, 26. 42. Nikita Koljajev, 84. Igor Subbotin

LIIGATABEL

1. Flora	8	6	1	1	21:7	19
2. Kalju	8	6	1	1	17:6	19
3. Levadia	8	6	1	1	16:6	19
4. Sillamäe	7	3	3	1	11:4	12
5. Paide	6	3	0	3	12:14	9
6. Infonet	8	1	3	4	4:13	6
7. Tln Kalev	7	1	2	4	4:11	5
8. Tammeka	4	1	1	2	3:6	4
9. Kuressaare	6	1	1	4	5:11	4
10. Trans	8	0	1	7	3:18	1

Gert Kullamäe: mäng oli raske, kohtumine kulges Rakvere rütmis

Eile peetud Rakvere Tarva ja Tartu Ülikool/Rocki poolfinaalkohtumine pakkus põnevust viimase sekundini. Pea kogu mängu juhtinud Tarvas andis edu käest kolm minutit enne kohtumise lõppu, tartlaste võidunumbri- teks jäid 91 : 89

„Mäng oli raske, eriti teisel poolajal,” sõnas tartlaste peatreener Gert Kullamäe. „Kohtumine kulges Rakvere rütmis, meie mängisime ka kaitses passiivselt, eksisime palju. Esi-

mene poolaeg oli ikka kaitses kohutav,” hindas Kullamäe, kes oli enne mängu meestele rõhutanud, et kergelt midagi võtta ei tohi.

Tarva juhendaja Andres Sõbra sõnul oli tegemist sisulise võiduga. „Kõik mehed olid tublid. Oleme endast terve hooaja maksimaalse välja pressinud,” ütles ta.

Kolmas kohtumine, mis võib jääda viimaseks, peetakse neljapäeval Tartus. **EPL**

kuulutus.lehed.ee

Nüüd kuulutuste tellimine veelgi lihtsam. Vali rubriik, kirjuta tekst ja tasu – kõik ühest kohast! Reakuulutusi saab anda internetis aadressil kuulutus.lehed.ee, e-postiga anni.koppel@lehed.ee ning kõikides Eesti Posti kontorites üle Eesti. Info telefonil 680 4506.

ROBERT DOWNEY JR. GWYNETH PALTROW DON CHEADLE
GUY PEARCE BEN KINGSLEY

MS12

RAUDMEES 3

3D-s

12.00 14.10 15.15 16.25 17.20 18.25
19.30 20.30 21.35
A. Le Coq sviit: 15.00 (P) 16.00 (L) 18.00 (v.a. L) 21.00 (v.a. L)

From creators of "Baraka" and "Chronos"

SAMSARA

Shot entirely on 70mm film

25 countries
5 years

L

One unforgettable journey

12.05 (v.a. L, T) 13.30 (ainult L, T)
16.35 (v.a. L, T) 19.00

SAMMY 2

11.45 14.05 (v.a. L, P, T) 17.05 (L, T) 17.15 (ainult P)

3D EST

11.45 14.05 (v.a. L, P, T) 17.05 (L, T) 17.15 (ainult P)

21 TÄIS!

15.10 (v.a. L, P, T) 19.35 (v.a. N)
NB! Goblini tõlkega 15.10 (L, T)
21.55 (v.a. L, T)

ELAVAD PILDID

16.50 (v.a. P, E, K)

G.I.JOE: KÄTTEMAKS 3D

19.15 (v.a. L, T, N)

HIIGLASETAPJA JACK 3D

14.15 (v.a. P, T)

HÄDAABIKÖNE

11.50 (ainult E, K) 15.10 (P)
17.25 (v.a. L, P, T)

IDENTITEEDIVARAS

16.30

KEHA

13.40 (v.a. R, P, T)

ÕUDNE FILM 5

14.00 17.15 (v.a. L, P, T)
17.25 (ainult L, P, T)
19.40 21.45

KAAPERDAMINE

11.50 (R, P, N) 12.15 (L) 21.20 (P, T)

KRUUDID

3D EST 14.45 (v.a. L, P, T) 16.55 (P, K)
2D EST 11.40 14.35 (L, T)
3D RUS 11.25 (L, T) 12.15 (v.a. L, P, T)
13.55 (ainult L, P, T)

KURJAD HINGED

22.25

KÕRVALMÕJUD

13.50 (R, P, T)

LUDWIG II

16.50 (P, E, K)

OLÜMPUS ON LANGENUD

12.30 21.20 (v.a. P, T)

PÕGENEMINE PLANEEDILT MAAL

3D EST 11.55 17.05 (R, N)
2D EST 13.30 (ainult L, T)
3D RUS 17.05 (E)
2D RUS 11.35

Coca-Cola PLAZA

www.forumcinemas.ee
mobile.forumcinemas.ee

INFO TELEFONILT 1182

SUUR JA KÕIKVÕIMAS OZ 2D

14.15 (P, T)

TRANSS

16.05 19.20 21.40

UNUSTUS

14.05 (v.a. L, T) 15.40 (L, T)
18.45 21.30

VARJATUD KÄTTEMAKS

21.50 (v.a. L)

VIRU. VABADUSE SAATKOND

12.10

EELLINASTUSED!

AARETEGA ON OK

ainult 2. mai 19.15

MANIAKK

ainult 2. mai 19.35

*A. Le Coq Sviidi seansid tööpäeviti alates 17:00, nädalavahetustel ja pühadel 13:00

Piletihinnad: E-N ja reede kuni kl 18:00 tavapilet 4,50€/lastepilet 2,50€, 3D-pilet 5,00€/lastepilet 3,50€. E-N alates kl 18:01 tavapilet 5,00€/lastepilet 2,70€, 3D-pilet 7,00€/lastepilet 3,70€. Reede (alates 18:01), L-P ja riiklikel pühadel tavapilet 6,50€/lastepilet 2,90€, 3D-pilet 8,00€/lastepilet 3,90€. A. Le Coq Sviit E-N pilet 17€. R-P pilet 21€

TÄNA KINOS ARTIS:

ARTIS
KUNST ON KINOS

EUROPA CINEMAS
MEDIA-PROGRAMME OF THE EUROPEAN UNION

TEMA IDEED MUUTSID MAAILMA

ERP filmisioon

MARGARETHE VON TROTTA FILM

HANNAH ARENDT

15:00 19:10

VIIMASEID KORDI:

KINOS ARTIS ALATES 22. MÄRTSIST 2013

RENÖIR

21:35

29.04

Rohkem kui mesi	09:20 17:15	Thérèse Desqueyroux	13:05 17:20
Viru. Vabaduse saatkond	11:00	Hannah Arendt	15:00 19:10
Samsara	11:00 15:15 19:30	Renoir	21:35
Ludwig II	12:20 21:25		

www.kino.ee | Estonia pst. 9, Tallinn | Solarise keskus | Tel. 663 1380

www.kinosoprus.ee | Vana-Posti 8, Tallinn | Tel. 644 1919

TÄNA KINOS SÕPRUS:

KINO
»SÕPRUS«

EUROPA CINEMAS
MEDIA-PROGRAMME OF THE EUROPEAN UNION

PARIS KINO - AASTAST 1955

ROHKEM KUI MESI

Kui mesilased surevad kunagi välja, jääb inimkonnal vaid neil aastat elada. - Albert Einstein

18.04

16:30

29.04

Rohkem kui mesi	16:30
Hannah Arendt	18:30
Samsara	21:00

Vaata kino Sõprus nädalakava www.kinosoprus.ee

EESTI AJALEHTEDE LIIT
E A L L I

VOLDEMAR LINDSTRÖM

(sünd 1933)

töötanud Eesti Raadios, Ohtulehes, Noorte Häälles ja Eesti Televisioonis

Eesti Ajalehete Liit

EESTI AJALEHTEDE LIIT
E A L L I

IMBI ERNITS-KALJUSTE

(sünd 1963)

töötanud Äripäevas ja Valgamaalases

Eesti Ajalehete Liit

ÕNNITLUS

Viiskümmend viis aastat koos eluteel, saatjateks armastus, ühine meel

SILVIA JA VALTER KRUUT

Smaragdpuļmapäeval südamlilikud õnnitlused kolmelt põlvkonnalt

Metsandusleht

Ilmub homme Eesti Päevalehe vahel! ●●● Eesti Päevaleht

Metsaomanik Leili Mikhelson suhtub metsa kui elusolendisse.

Metsasektor sõlmis metsamajandamise Hea Tava kokkuleppe.

Kuidas ja millises suunas on arenenud erametsandus.

TEELE TAMMEORG

Õnne sünnipäevaks!

Eesti Päevaleht

Kirjanike Maja

Kirjanike Maja musta laega saalis, Harju 1, Tallinn

1. mai kell 18.00

OLBRIVÖÖ

Kai-Mai Olbri 70

Sõnamaalingud: uut värvikirevat kogu "Täiskuu põhjatu kaev" esitlevad KAI-MAI OLBRI ja kirjastus Canopus.

Kõlamaalingud: Gourmet Duo koosseisus TÖNIS TÕÜR ja YVETTA RAID-UUSTALU.

Ettekandele tuleb autori kuus viisistatud luuletust.

Info telefonidel 6 276 410 ja 6 276 412

Pilet 2 eurot, (üli)õpilastele ja pensionäridele 1 euro

TALLINNA LINNATEATER

Eesti filmi laulud 2., 3. mail 19.00

Kärdla Kultuurikeskuses

Pál-tánava poisid juunis-juulis 20.00

Kassa: 66 50 800

www.linnateater.ee

Roigasaiad

ROIGASAIAD OÜ

www.roigasaiad.ee

ROIGASAEDADE valmistamine ja paigaldamine

tel 509 2933

info@roigasaiad.ee

kuulutused.lehed.ee

Nüüd kuulutuste tellimine veelgi lihtsam. Vali rubriik, kirjuta tekst ja tasu – kõik ühest kohast! Reakuulutusi saab anda internetis aadressil kuulutused.lehed.ee, e-postiga anni.koppel@lehed.ee ning kõikides Eesti Posti kontorites üle Eesti. Info telefonil 680 4506.

KEVADLAAT
1. mail kell 10-16
Eesti Vabaõhumuuseumis

Kodumaine käsitöö ja toidukaup, istikud ja seemned. Ehitajate küla, meistrite õu, õpitoad, muusika ja palju muud põnevat! Tule kogu perega!

www.evm.ee

1. JÄTA OMA TUTVUMISKUULUTUS TASUTA:
Helista **66 22 524** Kuula hoolega juhiseid. Ütle 40 sek jooksul selge häälega oma kuulutuse tekst. Ära lõpeta kõnet enne, kui oled ära kuulanud oma postkasti numbri ja salakoodi. NB! Kirjuta need üles. Soovitame Sinul enda jaoks kuulutuse tekst eelnevalt valmis kirjutada.

2. NII VASTAD LEHEST LEHEST LEITUD KUULUTUSELE:
Helista **900 2626**, peale sissejuhatuset vali kood **022**. Kuula hoolega juhiseid. Sisesta kuulutuse number millele vastad ja siis ütle oma teade.

3. NII KUULED SULLE SAABUNUD VASTUSEID:
Helista **900 2626**, peale sissejuhatuset vali kood **022**. Kuula juhiseid, sisesta oma kõneposti number ja salakood ning kuula Sulle jäetud teateid.

TÄHELEPANU! Meie numbritega saab helistada tavatelefonilt ja kõikidelt mobiilidelt, tingimuse, et telefon on klahvidega ning toonvalimisega. Uued kuulutused ilmuvad ühel päeval laupäevast kolmapäevani Eesti Päevalehes, 9002626 eritariif 0.63 EUR / min.

Teenuse osutaja: Indata OÜ.

Naine meest

Üksinda käies tundub nukker iga tee. Loodan leida intelligentset ja hoolivat sõpra-kaasteelist, kes samuti ei taha kõiki radu üksinda käia. Olen 60+ keskmist kasvu tallinnanna, meeldib käia kultuuriüritustel, looduses viibida ja ette võtta palju-palju muudki. **69022**

Peatselt pensioniikka jõudev üksik naine soovib leida sobivas vanuses huumorimeelset heatahtlikku ja ausat kaaslast, kellega koos elu kaunimaks muuta. **69020**

57a. naine soovib leida meest-sõpra, kellega vahetevahel kohtuda. **69018**

Soovin tutvuda pikema vanema toreda härrasmehega aastates 64-70, kellega koos suvel reisida ja Saaremaad külastada. Olen majanduslikult kindlustatud, kuid tore sõber puudub. **69012**

50+ tervete eluviisidega nooruslik lahutatud naine Läänemaa soovib tutvuda sobivas vanuses huumorimeelse hellust vajava vaba mehega, kelle pilk on suunatud tulevikku ja kes ei otsi seiklusi. **69010**

Lugupeetud härra X, võib-olla soovid tutvuda 64 aastase, kui mitte just üle prahi, siis vaba tallinnanna veidi üle keskmise, nii kasvult kui välimusest. Eluskaal normis, elu- ja töökoht olemas. Olen rõõmsameelne tugitoolisportlane, kuid võiksin muudki huvitavaid ette võtta, kui leiduks härra kellega alustada. **69006**

70a. lõbus lesknaine soovib tutvuda omanavuse härraga. Seiklejail palun mitte tülitada. **68993**

Lähme kevadele vastu, kui oled 64+, pikem, maj. kindl. ja vahema ei ole probleemiks. Olen maj. kindl. kuid tugev meheõlg puudub. **68986**

55+ aktiivne rõõmsa- ja huumorimeelne naisterahvas soovib tutvuda endast lugu pidava intelligentse ja maj. kindl. mehega Tallinnast või Harjumaalt. **68985**

Üksikuks jäänud proua soovib tutvuda 70 ringis Tallinna härraga, kellega koos elu ilusamaks muuta. **68982**

Aiandus- ja loodushuviline nooruslik kuuekümnendate aastate alguses 163/63 töökas ja mittesuisetav naine soovib leida toreda sõbra, kes on elus edasi jõudnud, aus, heatahtlik ja mitesuisetav mees. **68980**

Mees naist

Kuuekümnendates Tallinna töötav autoga mees tutvub lühemat kasvu Tallinna naisega. **68997**

67a. leskmees loodab leida kaaslast, saledat ja armast, Pärnust. **69016**

Vaba ja vallaline Pärnumaa 28a. noor-meis soovib tutvuda kuni 30a. neidudega püsisuhteks. **69005**

Natuke tumedam karvase kehaga alati puhas mehele vastavate mõõtudega igatepidi kena korralik 50+ alguses vaba mees soovib tutvuda 45a. ringis saledama naiselike kehavormidega vaba naisega. **68990**

25a. hell, truu ja usaldusväärne noor-meis soovib tutvuda 28-45a naisega, kes suudaks mind mõista ja keda saaksin armastada ning kaitsda. Ei suitseta ega tarvita vägijooke. **68988**

50+/178/80 tumeda peaga täiskarsk-lane huumorimeelne heasüdamlik mees, ei valeta ega varasta, soovib leida kena saledapoolset rinnakamat vaba 40a. naisterahvast, kellega koos elust rõõmu tunda. **68984**

53a. mees soovib tutvuda naisega, keda armastada ja kallistada. **68983**

50+, igatpidi korralik, viisakas, aus, vaba, mehelik mees pealinnast, elan täiesti üksi enda korteris, soovin tutvuda vaba 40-50a. kena naiseliku naisega, keda hoida ja armastada ja kaissu võtta. **68965**

Tere, väike armas sale naine! Kui tahad, et ka sina ei tunne end üksikuna ja pooldad kindlat suhet ning igatsed olla armastatud naine, siis sind ootab 49a. mees. **68963**

40a. kena korralik kombekas noor-meis otsib tüdrukut, keda hoida ja armastada. **68958**

54a. noorusliku väljanägemisega normaalse kehaehitusega tervislike eluviisidega enda eest hoolitsev täiesti vaba mõnus mehelik mees soovib tutvuda täiesti vaba alla 50a. saledapoolse kena naiseliku naisega. **68952**

Kallis sale armas naine, kui oled kindel, et tahad tutvuda 49a. mehega, kellele meeldib reisida ja kultuuriüritustel käia, siis võta ühendust. **68938**

68a. leskmees soovib tutvuda 63-68a. naisega püsisuhte loomiseks. Elan tallinnas lähedal maal, oman maja ja autot. **68930**

VELJO TARVIS
tel. 5647 1516,
tel. 657 6301
veljo@tipoliin.ee
www.tipoliin.ee

OSTAME - MÜÜME - ÜÜRIME
TEIE KINNISVARA

- Kiire ja korrektne vormistamine.
- 15 a. töökogemus.
- Konsultatsioon tasuta!**

VEO- ja KOLIMISTEENUS

TALLINNA KREMATORIUM

Lahkunu transport krematooriumisse ööpäevaringelt kogu Eesti piires. Tuhastamismatus soodsaima hinnaga. Kõik matusteenused. KAKS KABELIT. Suurim urnivalik Eestis. Tel 623 8808 24h

www.krematoorium.ee

Rent

- Üürin omanikult korteri Tallinnas, tel 5089052.

Müük

- Profitöötool Kinnarps.** Uue hinnaga saad meilt sama tooli ja kogu kontori sisustuse. Kasutatud büroo ja profimööbel. Tähetorni 21-i Tallinn E-R 10-17 Apuneks OÜ
- Müüa lõhutud mürjad- ja kuivad küttepuid.** Tel 509 2933.
- Müüa küttepuid: kask, lepp, kuusk, sanglepp.** Kogused täpsed ja kaup aus, koos transpordiga. mob. 525 9433, 504 9838 ja tel 672 5338 Votikmetsa OÜ

Laen

- Laen kinnisvara tagatisel.** ASA&O LaenuGrupp. Tartu mnt 29 Tln. 6486083 www.aolaenuud.ee. Tutvuge tingimustega, konsulteerige asjatundjatega.

Teenus

- KAARDID ENNUSTAVAD** Tel 900 1727 24h, h 1,09 €/min www.ennustus.ee
- NÕUANDELIIN** tel 900 5020. Kui elumure vaevab ja vajad hingeabi, anname soovitusi. Vastame eraelu, töö ja tervise küsimustele. Kõne hind 0,97 €/min.
- Õmblusmasinate remont.** Tel 551 6633, 656 6063. Rosmann

Vabariigi Presidendi Kantselei

mälestab leinas
Valgetähe teenetemärgi kavaleri

VALDEK PALLI

ja avaldab südamlukku
kaastunnet lahkunu omastele

Tule talgutele, leiad tervise!

4. mail 2013 toimub üle Eesti taas ühine talgupäev. Pane sinagi end talgutele kirja www.teemeara.ee

Sirje, talgujuht:
Meie oleme igal aastal talgupäeval Pärnu terviseradasiid koristanud ning selle läbi leidnud rõõmsaid ja tervisest pakatavaid inimesi, kes on tänaseks nende terviseradade igapäevased külalised.

REGIONAALMINISTRI VALITSEMISALA KÜSK Kodanikuühiskonna Toetuskeskus

Eesti Päevaleht Teeme ära!

MAALEHE maasikaraamat
ASTA-VIRVE LIBEK JA VÄINO ESKLA
184 lk, pk

“Maalehe maasikaraamat” abistab nii algajaid kui ka kogunud maasikakasvatajaid sordivalikul, istutusmaterjali muretsmisel, istandiku rajamisel ja hooldamisel ning haiguste ja kahjurite äratundmisel.

Maalehe Raamat

Tellimiseks helista telefonil 680 4443 või külasta meie kodulehte www.healugu.ee

Nüüd kuulutuste tellimine veelgi lihtsam!

kuulutused.lehed.ee

Reakuulutusi saab edastada ka e-postiga anni.koppel@lehed.ee ja kõikides Eesti Posti kontorites üle Eesti. Lisainfo telefonil 680 4506.

Avaldame siirast kaastunnet Annely Kinusarele

EMA

surma puhul

Kolleegid Statoil Fuel & Retail Eesti ASist

Avaldame sügavat kaastunnet Annelyle

EMA

surma puhul

Kolleegid Petrooleumi teenindusjaamast

AS Eesti Gaas

mälestab endist kauaaegset töötajat

VAIKE NIIBI

25.04.1921 – 24.04.2013

Sügav kaastunne omastele

Vaikus ja rahu sinuga, mälestused meiega...

JOHANNES NEY

29.04.1898 - 28.09.1973

115. sünniaastapäeval mälestavad lapsed ja lapselapsed peredega

Tuul puude ladvus tasa kiigub, me vaikselt leinas langetame pea...

Avaldame kaastunnet pojale ja abikaasale armsa ema ja naise

GALINA MOORASTE

kaotuse puhul

sünd: 15. jaanuar 1950
surnud: 22. aprill 2013

Oy Baltrade Ltd

TELEVISIOON

ETV	KANAL 2	TV3
06.55 Terevisioon 08.55 Draamasari Holby City haigla 09.55 Terevisioon* 11.55 Maahommik* 12.45 Püramiidi tipus* 13.15 Rakett 69* 13.40 Komöödiasari Pehmed ja karvased* 14.05 Euroopa laulud 2013* 14.30 Jamie Oliveri 30 minuti road: Raseda Joolsi makaroniraguu* 15.00 Komöödiasari Minu pere* 15.30 Komöödiasari ENSV* 16.00 Draamasari Holby City haigla* 17.00 Aktuaalne kaamera 17.10 Komöödiasari Hajameelselt abielus (Eesti 2006) 17.35 Draamasari Waterloo Roadi kool (Inglise 2007) 18.30 Aktuaalne kaamera 19.00 Ringvaade 20.05 Osoon 20.35 Meie inimesed: Monika 21.00 Aktuaalne kaamera. Ilm 21.30 Sport 21.40 Välisilm	06.45 Joonissari Karlsson katuselt: Karlsson kollitab 07.10 Joonissari Delfiin Flipper: Tüdrukute vaba õhtu 07.35 Joonissari Multimaania 08.00 Reporter* 09.00 Roosa teemant*, 101 10.00 Küladetektiivid*, 20: Surm golfväljakul 11.00 Kodus ja võõrsil*, 5484 11.30 Mis? Kus? Millal?* 13.30 Doktor Oz: Alternatiivmeditsiini saladused 14.30 Komissar Rex: Nöiad ja teised naised 15.30 Punased roosid, 494 16.30 Roosa teemant, 102 17.30 Kodus ja võõrsil, 5485 18.00 Küladetektiivid, 21: Rivaalid pagasiruumis 19.00 Reporter 20.00 Ärapanija 20.30 Tohter Olaf: Hooaja viimane! 21.30 Mentalist: Punane häire	06.15 Multifilm Transformerid 06.40 Multifilm Winxid 07.05 Multifilm Smurfid 07.30 Multifilm Beyblade 07.55 Armastus võidab, 25* 08.55 Kirgede torm, 1620* 09.55 Vaprad ja ilusad, 6460* 10.20 Top Shop 10.35 Kälimehed 4, 4 11.35 Faktuaalne kaamera* 12.05 Su nägu kõlab tuttavalt, 7* 13.10 Säärane mulk ehk sada vakka tangusoola 14.30 Vaprad ja ilusad, 6461 15.00 Lena, mu elu armastus, 84 16.00 Armastus võidab, 26 17.00 Kirgede torm, 1621 18.00 Kättemaksukontor 6, 8: Aardekütid—1 19.00 Seitsmesed uudised 20.00 Ment 2, 8: Poissmehed 21.00 CSI Miami 10, 11: Kroonitud pead 22.00 KINO3 SUUR FILM: Mängufilm Riskikuller 2 (Transporter 2) Prantsuse-USA 2005 märul 23.35 CSI kriminalistid 12, 9: Lips läbi 00.35 Anarhia pojad 3, 10: Firinne

ETV2, KANAL 11, TV6, KANAL 12

ETV2
07.10 Animasari Reporterhiir Marvi Hämmar (Saksa 2007)* **07.35** Animasari Väike printsess: Ei taha juukseid kammida! * **07.45** Animasari Näh * **07.50** Animasari Näh * **08.00** Animasari Konn ja sõbrad: Konnal on hirm nahas **08.05** Tähelepanu, start!: 2. poolfinaal* **08.35** MuinasTeeVee: Tallinna maja **09.00** Ringvaade* **09.35** Mõtete sunnil, 5/5 * **10.05** Midsomeri mõrvad: Vaikne maa **11.34** ERR-i uudised **16.35** Päike pilvede taga: Tiibeti saaga * **17.30** R2 Live: Sibyl Vane* **18.00** Seiklussari Willy Fogiga ümber maailma: Reis kuumaõhupalliga **18.23** Animasari Ma olen hirmus mutukas: Kartulimardikas **18.25** Animasari Mina olen loom: Lõvi **18.30** Lastetuba **18.45** Animasari Võlukarussell: Tuks küpsetab kooki **18.55** Animasari Tatonka lood: Wah! esivanem **19.10** Animasari Ruff tegutseb **19.20** Aktuaalne kaamera (viipekeeles) **19.30** Aktuaalne kaamera (vene keeles) **20.00** Vene draama Türgi gambiit, 2/4 **20.50** Reggie Perrin **21.20** Üks lugu: Reet Aus **21.25** Üks lugu: Muusik Tõnis Mägi **21.30** Jüri Üdi klubi **22.25** Kinoklassika Raadiopäevad **23.50** Nostalgiasari Neli tankisti ja koer, 15/21: Kõrge

laine **00.40** Midsomeri mõrvad: Vaikne maa (Midsomer Murders, Inglise 2010)* **02.15** ERR-i uudised
Kanal11
06.15 Totaalne ärkamine! **09.00** Doktor Oz* **09.55** Ellen **10.50** Linnalegendid **11.20** Superlapsehoidja* **12.10** Top Shop, 92 **12.25** Nero Wolfe: Kurtisaani surm*, 7 **14.25** Südametukse, 221 **15.15** Südametukse, 222 **16.10** Doktor Oz **17.05** Superlapsehoidja **18.00** Pahad tüdrukud, 4 **19.10** Saladused **20.00** Hea naine **21.00** Mängufilm Kõik peab kaduma (Everything Must Go, USA 2010) **23.00** Põrgulikud kõigid, 16 **00.10** Reporter **01.10** Ellen **01.55** e-armastus, 18 **02.25** Saladused* **03.10** Doktor Oz **03.55** Pahad tüdrukud*, 4 **04.45** Reporter*
Tv6
06.00 Hommikuraadio **09.00** Seitsmesed uudised. Nädalalõpp **09.30** Kodu keset linna 3, 58 **10.00** Kutsuge Cobra 11 9, 6 **11.00** Lohelennutaja **13.10** Top Shop **13.30** Kodu keset linna 4, 411 **14.00** Farscape – kosmoses kaotis 3, 65 **15.00** Kutsuge Cobra 11 9, 6

16.00 Kolmas kivi Päikesest 4, 96 **16.30** Top Gear 2, 16 **17.30** Kutsuge Cobra 11 9, 7 **18.30** Simpsonid 19, 20 **19.00** OTSE Eesti korvpall **21.00** KINOÕHTU: TEELASILINASTUS! Draakonikuul: evolutsioon **23.00** Naked & Funny 4 **23.30** NCIS kriminalistid 7, 22 **00.30** Naked & Funny 4 **01.00** Ameerika paps 1, 13 **01.30** Salajane ladu 13 1, 4 **02.30** Salatoimikud 3, 68 **03.40** Hommikuraadio **04.20** Seitsmesed uudised **05.20** Kodu keset linna 4, 411 **05.50** Uudistemagasin
Kanal12
07.00 Reporter+ **07.30** Reporter+ **08.00** Galileo* **08.30** MacGyver* **09.20** Wrestling **10.10** Rannavalve **11.00** Jututuba **13.40** Komissar Rex* **14.35** Walker – Texase korralvur* **15.25** MacGyver **16.20** Kloun **17.10** Komissar Rex **18.05** Walker – Texase korralvur **19.00** Tuvikesed* **19.30** Tuvikesed* **20.00** Galileo **20.30** Kuldvillak **21.00** Kaks ja pool meest* **21.30** Kriminaalne Venemaa **22.05** Kriminaalne Venemaa **22.35** Pögenemine, 35 **23.35** Conan, 74 **00.25** Kaks ja pool meest **00.50** Tuvikesed **01.15** Tuvikesed **01.40** Night Chat **05.00** Postimees.ee

HOROSKOOP

JÄÄR Suhetes võib nüüd rohkem esile tõusta saamise ja andmise teema. Kas aitaksid oma partnerit hädas või leiaksid ettekäände vaateväljalt kadumiseks?

SÕNN Oled kindel, et igasugune järeleandmine on vaid nõrkuse märk. Sinu soov oma ideedest ja arusaamadest mitte sammugi taganeda võib tunduda koomiline.

KAHSIKUD Sobilik päev raske töö tegemiseks, puude lõhkumiseks, remondi tegemiseks jne. Samas ole ettevaatlik – vigastuste võimalus on tavalisest suurem.

VÄHK Lõpeta kõik poolikud tööd – enne kui asud uute projektide kallale. Tee endale selgeks kõik pisiasjad, sest need võivad olla palju olulisemad, kui sa ise arvad.

LÕVI Kui end lõdvaks lased, tulevad konkurendid ja võtavad su poolikud projektid üle. Partnerluses on segunenud emotsionaalsus teatud ranguse ja nõudlikkusega.

NEITSI Suuremad rahaliigutamis- sed on ebasoodsad. Ei tohiks laenu võtta ega ka anda. Kipud kohati ülemäära kriitiline olema. Meeldiv tuleks ühendada kasulikuga.

KAALUD Kriitika ei lase su vaimul ega initsiatiivil vabalt avalduda. Sa ei julge olla loominguline, kuna kardad paista mitte tõsiselt võetav ja naeruväärne.

SKORPION Eelarvamused paljude asjade suhtes ei lase sul käituda nii, nagu sa oma sisimas tahaksid. Kasulik oleks kerge paast ja rohke vee tarbimine.

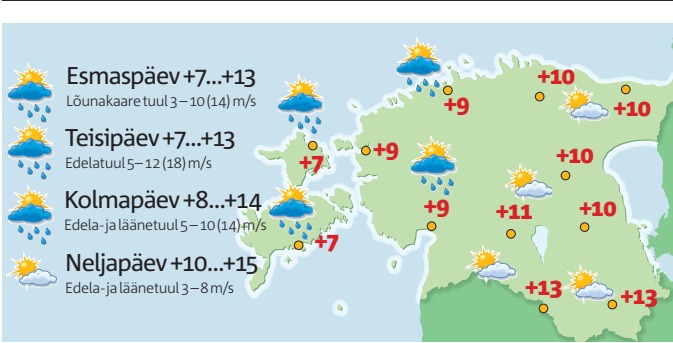
AMBUR Püüa mõelda positiiv- seid mõtteid ning sa tunned, et ka füüsiline enesetunne muutub märksa paremaks. Söö vähem ja joo rohkem puhast vett.

KALUUKITS Pead tegutsema, kuid Saturni ebasoodsa nurga tõttu kahtled endas liiga palju. Aeg on soodne keskendumiseks ja vanade vigade parandamiseks.

VEEVALAJA Vaatad sügavalt endasse ja ehk leiad sealt midagi, mis sind üllatab. Töö oma sisemaa- ilmaga tasub alati ära! Kasulik on lõpetada poolikud ettevõtmised.

KALAD Hoia madalat profiili ning ära võta ette midagi, millega sa pole varem kokku puutunud. Lõpeta poolikud tööd.

ILM

RISTSÕNA

	MELOH- KÕRVITS	AB ... (algusest peale, lõdine k.) MEREMARK	KINNAS LAULIA ... KAUKS	KÕIGE ROHKEM TADMISTE- PROOV	MEHENIMI VESINEITS	VÄERIND MARGARIN	PERSOON PÕRSAST VANEM SIGA	KINEMATO- GRAAFIST KAITSE- NOUKOGU	MUNGA- LILL SADE
KERGESIT ÄRRITUV INIMENE KAAJUM									
NÄITLEJA									
AADLITITEL									
SPORT- SÕIDUK MAGADA TAHTEV									
KASAKA- PEALIK									
KÜSISÕNA									
INGLISE K. EESSÕNA									
KEHAKAS									
NÄRVI- VAPUSTUS									
SPORDI- RIETUS									
IIDNE RELV									
REOSTUS									
SAVI- KUINSTNIK									
...-SÄRK									
SÜDAKIND- LUS VENE LINNADES									
VINNID									

ERKKI KÕLU PÄEVAANEKDODID

♦♦ Putin satub pärast surma põrgusse. „Meil on siin selline traditsioon, et kõik uustulnukad pistetakse keevasse vette,” seletab talle Kurat. „Kes sa maa peal olid?” „President olin ja peaminister...” „See pistke kaks korda keeva vette!” käsutab Kurat oma alluvaid. Väikesed kuradikesed pistavad Putini kaks korda järjest keevasse vette ja tõmbavad siis välja. Putin lebab maas ja jahtub. Äkki haaravad kuradikesed temast uuesti kinni ja tassivad katla pole. „Teile ju öeldi, et mitte üle kahe korra!!!” öiendab Putin. „Meile öeldi – mitte üle kahe korra järjest!” vastavad kuradikesed. ♦♦ Kohtuvad kaks Londonis elavat juuti: „Kuidas läheb?” „Halvasti. Mu naine magab lord Williamiga.” „See on halb.” „Tõsi, mina magan jälle omakorda lord Williami naisega.” „See on heal!” „Hea? Mul on temaga kaks last!” „See on halb.” „Minu naisel on jälle lord Williamiga kaks last.” „Siis olete ju lord Williamiga viigis!” „Kena viik küll! Mina teen talle lorde, tema aga mulle juute!”

SUDOKU Pappocom

Lahendused ja vihjed. www.sudoku.com

	3		8						
	4				1	6			
		7	4				3	2	
3	2								
6	8						7	5	
							2	6	
5	9				6	4			
		2	9				8		
					7		6		

SUDOKU reeglid

♦♦ Täida tühjad kohad numbritega 1 kuni 9. Numbrid 1 kuni 9 peavad esinema igas veerus, igas 9 reas, igas 3 x 3 ruudus. Igas reas, igas veerus ja igas 3 x 3 ruudus võib iga number esineda ainult ühel korral.

Eelmise mängu lahendus.

1	9	8	3	6	7	5	4	2
5	6	2	8	1	4	7	9	3
7	4	3	5	2	9	8	6	1
2	7	1	6	9	8	4	3	5
9	5	6	2	4	3	1	7	8
8	3	4	7	5	1	6	2	9
4	8	7	9	3	5	2	1	6
6	1	9	4	8	2	3	5	7
3	2	5	1	7	6	9	8	4

Taristu
OTT VALLIK

Nii... kui liha on saanud valmis, siis pole muud kui teha kaste. Selleks vajad sa...

... kolmikut...

... ja sooja õlut.

JUHUL KUI OSTSITE KOLMA ÕLOT, SIIS POLE KOLMIKUT KASTME VALMISTAMISEKS VAJAGI.

EHH, MA JUMALDAN KOKKAMIST.

Dilbert
SCOTT ADAMS

MEIE KONKURENDID OSTSID ÄSJA KÜMME MILJONIT KOOPIAT MEIE TARKVARA.

UHH?

NAD KAVATSEVAD SEDA TASUTA JAGADA, ET AHVATLEDA INIMESI OSTMA NENDE TOODET, MILLEL ON ROHKEM VÕIMALUSI.

ME HAKKAME OLEMA OSA NENDE JAGA, TAPA JA VALITSE- STRATEEGIAST.

SEE ON PALJAS POOSE- TAMINE.

TEHNO

Hans Lõugas
toimetaja

25

miljardit pala on müüdud Apple'i digitaalse muusikapoe iTunes kaudu, mis sai äsja kümme aastat vanaks. iTunes oli esimene suur veebi-keskkond, kust sai muusikat legaalselt osta ja alla laadida.

Luuramisseadus seisab parlamendis

USA kongressis on seisma jäänud vastuoluline seaduseelnõu CISPA, mis vabastaks internetiettevõtteid igasugusest vastutusest kasutajate privaatsete andmete jagamisel valitsusasutustega. Esindajatekoda võttis eelnõu hiljuti vastu, kuid president Obama ähvardas eelnõu vetoga, internetiõiguslaste sõnul rikub see privaatsust.

Google: ühiskond peab Glassiga kohanema

Google'i juht Eric Schmidt tunnistas, et ettevõtte arendatav internetiühenduse ja kaamera varustatud arvutiprillide Google Glass kandmine võib olla veider või kohatu. Glassi saab juhtida peamiselt häälkäsklustega, aga prillidega rääkimine on Schmidt sõnul väga imelik. Ühiskond peab kohandama etiketti, et selliste seadmete kasutamine oleks sobiv.

Muusika ja äpid me juba saime, kuhu jääb siis televisioon?

Kui Apple avas paar aastat tagasi Eestis oma iTunesi meediapoe, võrdus see tehnikakasutajatele Eesti astumisega Euroopa Liitu. Pääsesime maailmakaardile! Paar nädalat tagasi tõi meile oma teenuse Spotify, samuti kauaoodatud muusikapakkuja. Seega on Eesti murdnud läbi mitme nähtamatu, kuid ülikõrge digitaalse meedia müüri, mis interneti ikka veel saarekesteks jagavad. Ometi ei tunnista Eestit seniajani mitu olulist meediapoodi või -teenust. Eesti Päevaleht teeb neist lühikese ülevaate. Levinuima nutitelefoniplatvormi Androidi poest Google Play eestlased meediat osta ei saa. Samuti on puudu USA tele- ja filmitööstuse pakkujad nagu Netflix ja Hulu, kes teevad uusimad populaarseimad telesarjad vaatajatele kohe kättesaadavaks. Euroopa filme pakuvad teenused nagu Voddler või Amazoni Lovefilms pole samuti Eestisse jõudnud. Amazoni muud tooted on meil osaliselt siiski kättesaadavad ja õige pea peaks kohale jõudma ka nende tahvelarvuti Kindle Fire rakendustepood. ●

					
Olemas	 iTunes ●● Valik on piiratum kui teistes riikides, mitmed filmid ilmuvad Eesti poodi hiljem kui mujale.		 Spotify ●● Aprillis Eestisse laienenud keskkond pakub ainsana ajalise piiranguta tasuta, kuid reklaamidega muusika striimimist. Deezer ●● Muusika striimimine Rdio ●● Muusika striimimine iTunes ●● Muusika müük lugude ja albumite kaupa	 iBookstore ●● Suure ingliskeelse valikuga raamatupood Apple'i seadmetele, seal on ka eestikeelseid teoseid. amazon.com Amazon ●● Amazoni raamatupoe valik on äärmiselt suur, kuid väga killustunud piirangutega. Näiteks suur hulk raamatuid, mis USA-s saadaval tasuta, on Euroopas müügil raha eest. Teatud teoseid ei saa aga Eestis üldse osta.	 Google play Google Play ●● Eesti arendajad kahjuks Androidi telefonidele selles poes veel rakendusi müüa ei saa, tasuta pakkuda aga küll. iTunes (iPhone, iPad) Windows Phone store (Windows Phone telefonid)
Puudu	 Netflix ●● Oodatuid USA filmide ja teleseriaalide näitaja. Laienes mullu küll Soome, aga Eesti-plaane hetkel pole. Hulu ●● Värskeim valik USA teleseriaalidest ja -sõudest. Peale uute filmide sisaldab ka palju lääne filmiklassikat. Google Play ●● Lähim koht, kus Google Playst saab filme osta, on Venemaa.	 iTunes ●● Eesti poes pole TV-sektsiooni, kust leiab näiteks „Mad Meni” ja teisi hittisarju. Google play Google Play ●● Google Play teleseriaalid on nähtavad vaid USA-s Netflix Hulu	 Google play Google Play ●● Muusika müük lugude ja albumite kaupa, on saadaval USA-s ja Lääne-Euroopas. PANDORA Pandora ●● Populaarne internetiraadio	 Google play Google Play ●● Pakub nii ajakirju kui ka raamatuid, kuid kahjuks mitte Eestis. Lähim piirkond Lääne-Euroopa ja Venemaa. BARNES & NOBLE BOOKSELLERS Barnes & Noble ●● Ettevõtte e-luger Nook on suurim konkurent Amazonile, kuid selle raamatuid saab osta vaid Suurbritannias ja USA-s.	 amazon.com Amazon App Store ●● Amazoni USA-s populaarne tahvelarvuti Kindle Fire töötab ainult Amazoni enda rakendustepoega. Hiljuti teatas firma, et Amazon App Store laieneb lähikuudel ka Eestisse.

Reklaamtekst

Kuidas elad, Pandivere 2013?

25 aastat hiljem – fosforiiditeema teisel ringil

1988. aasta kevadel, nädal enne esimest Roheliste Rattaretke oli Pandiveres metsa all lumi ja korraldajad murelikud: „30. aprillil tuiskas. Sellist asja pole retke ajaloos pärast olnud,” meenutab Aarne Valmis.

Ometi oli nädal hiljem päike väljas ja sõideti lühikeste võimlemispükste, peapaelte ja särkide väel mööda metsi – nagu juuresoleval ajaloolisel fotol võib näha. Lenksu külge kummiga kinnitatud veepudelid ja kompsuseotud magamisriided takistasid kiiremaid tuure üles võtta ja sellel, kel oli kogu varustus rattal, võinuks vihma korral magamiskott muutuda vettinud rondiks. Aga seda ei juhtunud. Ilm oli ilus nagu ikka – tulgu lund või rahet, lehekuu II nädalavahetus on 25 aastat järjest peaaegu alati soe olnud.

Rattaretke tegijad peavad lehekuu teist nädalavahetust omaette nähtuseks.

Tänavune külm kevad teeb meeskonna sarnaselt 25 aasta taguse ajaga kõhedaks, kas keegi ikka tuleb retkele. Ega jahe- dad ilmad viimati inimesi ära kohuta?

Sarnased pole ainult ilmataadi tujud, mis esimest, 1988. aasta Roheliste Rattaretke tänavusega seovad. Jälle see fosforiit! Ehkki juubeliretke korraldamise plaane Pandivere sõiduks peeti juba ammu, ei osanud korraldajad ette aimata, et 25. aastapäeval on taas fosforiiditeema õhus. Kui 25 aastat tagasi kulmineerus eesti teadlaste aastatepikkune sõda Moskvaga, sai rahvas Pandiveres oma määrava „Ei fosforiidile!” selgelt välja öelda. Nüüd peame taas midagi ütlema. Ajalugu on teinud keerdkäigu, ent hegellikku progressi pole toimunud: sama tuli on päevakorral. Vastamisi on fosforiidi kaevandamise pooldajad ja kohalik rahvas. Kui toona olid vastaspooled Eesti ja Moskva, siis nüüd on Eesti ja ... Eesti. Praegu peame ise otsustama, mida me teeme oma fosforiidiga, mis viies maardlas maa all peidus on.

Roheliste
Rattaretke
25

Kaevandushuvilised räägivad, et meie mullad vajavad hädasti fosforit. Mulla- teadlased väidavad, et nii hädasti ei vaja. Kui palju või vähe tegelikult meie mullad fosforit ka ei vajaks, ei tohi me unustada, et praegusel hetkel tuleb kusagilt see kurikuulus fosfor, millega meie põlde väetatakse. Keegi kaevandab seega fosforiiti meie jaoks. Kas oleme uurinud, kelle arvelt käib kaevandamine? Mil- listes tingimustes? Maavarade äris ei kohta mõistet *fair trade* ja tarbijavastutus on teema, mis tekitab ebamugavust. Ent neid küsimusi tuleb esitada. Roheliste Rattaretkel otsime omavastu- tuse alustalasid.

Majandusmehed ja geo- loogid arutavad kitsamalt fosforiidi kaevandamise tasuvust, seda hinnatakse tulutoovaks, tulevikus aina rohkem, kuna maailma elanikkond kasvab ja sellega koos vajadus põldude viljakust tõsta. Kuidas rääkida aga fosforiidi kaevandamise tegelikust hinnast, kui peetakse silmas üksnes ostu-müüki? Kuidas saab midagi ära tasuda, kui hinna sisse ei arvestata Virumaa külade hääbumist? Kas meil on piisavalt inim- ressurssi ja kaitsevõimet, et lubada Eesti idanaabripoolsei- ma maakonna külade tühjene- mist? Et fosforiidikaevandus Sõmeru valla inimeste elud puutumata jätab, seda ei usu ilmselt keegi.

Keskkonnamõjude hinda- misel pole põliselanike külade kestvus endiselt arvestatav kriteerium.

Kui 1988. aasta retke lõpul peeti maha omalaadne rahva- kohus, luges Rakvere Vallimäel näitleja Andrus Vaarik ette otsuse, mis mõistis Virumaa sonkimise ja fosforiidi kaevan- dusplaanid hukka. Kerge oli tookord vastanduda võõrvõi- mu soovile kaevandada Eestis fosforiiti ja kaevanduse lagale. Kuidas me toimime aga 25 aastat hiljem?

Helen Arusoo,

Loodusesõbra peatoimetaja

„Esimesel retkel murdusid rattad kogu aeg keskelt pooleks, neid pidi tehnoabi kokku keevitama,” meenutab Peep Veedla, retke korraldaja alguspäevadest peale.

Fotomeenutusi Fosforiidisõja kuumadest päevadest 1988. aasta kevadel.

Fotod: Meelis Lokk / Roheliste Rattaretke arhiiv